

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики
25 травня 2026 року
Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...Порядок денний нашого комітету розданий народним депутатам, давайте починати. Починаємо традиційно з переклички.

Гетманцев є.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Є, приєднуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубінський.Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Ковальчук є. Приєднуюсь. Доброго дня, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Палиця.Доручаю Мотовиловцю рахувати голоси. Василевська-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Доброго дня. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Добрий ранок. Воронько присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герега.

ГЕРЕГА О.В. Добрий ранок всім. Герега присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Горват. Не було? Наберіть його.Діденко.

ДІДЕНКО Ю.С. Доброго ранку. Доеднуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий.Заблоцький.Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська присутня. Добрий ранок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Кулініч.Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Леонов приєднався. Добрий дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Лукашев. Лукашев.Ляшенко.

ЛЯШЕНКО А.О. Присутня. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Присутній. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Ніколаєнко.Петруняк.

ПЕТРУНЯК Є.В. Усім вітання. Петруняк ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. Добрий ранок. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий.Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Добрий ранок. Рєпіна присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Скорик.

СКОРИК М.Л. Доброго ранку. Скорик присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Добрий ранок. Славицька присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сова.

СОВА О.Г. Доброго ранку. присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго.Устенко.Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна, доєднуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кворум є, можемо починати. Проект порядку денного розданий.

Чи будуть зауваження до порядку денного? Дякую. Будемо вважати його затвердженим.

Дивіться, у нас відбулися деякі зміни сьогодні в нашому розкладі, і депутати нашого комітету, деякі депутати нашого комітету, вимушені прийняти участь у нараді з головою держави і тому, а вона починається о 12-й, і ми сьогодні БЕБ не встигнемо заслухати. Я пропоную зробити перерву в засіданні щодо третього питання і перенести його на вівторок на 13:00, і об'єднати розгляд цього питання з тим, який ми вже людям анонсували, я, вірніше, людям анонсував, це питання детінізації, де б ми заслухали з цього питання спочатку звіт БЕБ, а потім вже в комплексі і податкову, і митницю щодо того, які, власне, у них є карколомні здобутки в процесі детінізації. І зі свого боку ми би сформулювали політичне наше бачення, яким чином цей процес треба пришвидшити і спрямувати в правильне русло. Тому, якщо не буде заперечень...

..... Данило Олександрович, а у нас засідання не буде у вівторок хіба?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Через тиждень. Через тиждень. Вибачте, 2 червня. Через тиждень, 2 червня. Через тиждень, 2 червня. Ми не знаємо, чи буде у вівторок засідання, але щоб не ризикувати, давайте краще...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. У нас зараз ще з Ніною Петрівною, я думаю, що і з іншими бюджетний комітет буде накладатися на... Це підходить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. Отже, давайте тоді, якщо можна...

ЮЖАНІНА Н.П. Ярослав, на 13:30 перенесли.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. 11:30 робоча група, поставили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, давайте ми з вами просто зараз пройдемо швиденько ці законопроекти. Тобто два законопроекти у нас є.

Перший законопроект 15259, це про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання наземних роботизованих комплексів. Це, скажімо так, результат нашої з вами спільної роботи комітетської. Ми з вами, знаєте, що багато списів зламали навколо цих пільг для безпілотних систем, наземних і неназемних, будь-яких, і там є досить така палка, гаряча дискусія, в якій, чесно кажучи, кладучи руку на серце, я не бачу поки що результату. І, власне, ми не можемо з вами остаточно прийти до висновку, а що робити з цими пільгами, з цим всім комплексом пільг, яким чином його комплексно вирішити, аби, власне, прийняти правильне, виважене рішення.

Тому ми залишили на розгляд Міністерству оборони, Міністерству цифрової трансформації, Міністерству економіки питання щодо подальшої долі пільг на... і Міністерство, безперечно, фінансів питання щодо подальшої долі пільг на безпілотні системи. Нехай вони разом з ринком це вирішать і повернуть це до комітету з обґрунтованим рішенням, не таким, як вони зробили нам до цього, коли у нас насправді це викликало ще більше питань ніж відповідей, їх рішення. А ми з вами зареєстрували законопроект, який частково, в певній невеличкій частині вирішує ті питання, які, власне, постали перед нами. І цей законопроект, він зареєстрований, цей законопроект ми рекомендуємо за основу і в цілому, і він стосується виключно неземних роботизованих комплексів.

Я хотів би зараз чути позицію послухати від Міністерства фінансів, від Міністерства оборони. Хто там ще є в нас, хто відповідає за це, Мінцифри? Давайте, всі державні органи, законопроект вам надісланий, будь ласка, ваша позиція. Міноборони, Шкураков, будь ласка.

ШКУРАКОВ В.О. Доброго дня, Данило Олександрович! Доброго дня, колеги, народні депутати члени комітету! Дякую за ваше лідерство в даному питанні. Ми підтримуємо зареєстрований вами законопроект і рахуємо, і дуже просимо прийняти його, і можливість розглянути прийняття його за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ШКУРАКОВ В.О. Він дуже важливий для нарощування спроможностей закупівлі Міністерством оборони для цілей Збройних Сил наземних роботизованих комплексів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мінфін, будь ласка.

ВОРОБЕЙ С.І. Вітаю, пане голово. Вітаю всіх присутніх, всіх членів комітету. Дякую за надане слово.

Міністерство фінансів не заперечує щодо розгляду цього законопроекту, хоча формально він призведе до зменшення надходжень до державного бюджету. Але зважаючи на потребу війська, на військовий стан, який наразі існує і роль наземних роботизованих комплексів у веденні бойових дій і порятунку наших військових, ми не заперечуємо. Єдине, маємо застереження щодо дуже широкого трактування кодів, до яких відносяться ці наземні роботизовані системи, і сподіваємося на співпрацю з Міноборони щодо роз'яснення на практичній основі, які саме коди відносяться до цих... Вірніше, до яких кодів УКТЗЕД відносяться ці роботизовані системи, щоб не було зловживань... прийняти цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто підтримує цей законопроект в тій редакції, в якій є.

ВОРОБЕЙ С.І. Так, в тій редакції. Але ми передбачаємо, що буде необхідність в подальшому роз'ясненні, можливо, уточнення... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Світлана, але ми з вами не вгадали тут ніякий новий велосипед, ми з вами просто взяли кальку тієї пільги, яка є вже для інших, таких же приладів і просто її розповсюдили. Тобто їх скопіювали сюди. Тобто там підхід такий самий, як вже є, ми пільгуємо роботизовані комплекси по цих кодах. Тобто ми не пільгуємо ці коди і все, що з ними пов'язано, ми саме цей товар пільгуємо в межах тих кодів, які визначаються і погоджені були з митницею. Тому дійсно дасте роз'яснення, якщо там будуть якісь проблеми і... *(Не чути)*

ВОРОБЕЙ С.І. Так, звичайно. Тому я і кажу, що нам треба подивитися практику, яка вже існує і, можливо, уточнити цю норму, щоб не було зловживань в подальшому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Добронравов.

ДОБРОНРАВОВ О.В. Добрий день всім присутнім. Мінцифри теж підтримує законопроект з... *(Не чути)* в тій редакції, яка пропонується, особливо з урахуванням там проблематики, яку озвучував... *(Не чути)* минулому, тому підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Все. Всі підтримують, всі задоволені, давайте тоді... Нема питань, нема необхідності обговорювати. Дякую дуже. Тоді давайте переходити до прийняття рішення.

Ставлю на голосування висновок Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики щодо... на проєкт Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання наземних роботизованих комплексів (реєстраційний номер 15259), поданий народними депутатами України.

Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону України про внесення змін до додаткового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з

постачання наземних роботизованих комплексів (реєстраційний номер 15259), поданий народними депутатами, включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Визначити невідкладним, скоротивши строк внесення альтернативних законопроектів до моменту початку розгляду питання на пленарному засіданні Верховної Ради. За наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Доповідати позицію доручити Гетманцеву.

Прошу голосувати.

Гетманцев – за. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубінський. Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. За, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Палиця. Василевська-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Воронько. Воронько Герега.

ГЕРЕГА О.В. Герега – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Горват.

ГОРВАТ Р.І. Горват – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Діденко.

ДІДЕНКО Ю.О. Діденко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Заблоцький. Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Кулініч. Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Леонов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ляшенко. Ляшенко. Ляшенко. Марусяк. Да, что, Настя? Ляшенко. Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Марусяк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. Ніколаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк.

ВОРОНЬКО О.С. Пане голово, Воронько – за, я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петруняк.

ПЕТРУНЯК С.В. Петруняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. Приходько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Рєпіна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скорик.

СКОРИК М.Л. Скорик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Славицька – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сова.

СОВА О.Г. Сова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко.

УСТЕНКО О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

ЛЯШЕНКО А.О. Ляшенко – за, Данило Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто?

ЛЯШЕНКО А.О. Ляшенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ляшенко – за. Да, дякую.

Скільки? 24 – за. Дякую дуже. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це законопроект 15172. Дивіться, ми скидали презентацію, як авторський колектив скидали презентацію цього законопроекту до чату нашого комітету. Дивіться, про що йдеться. Йдеться про розширення фінансових інструментів, які є необхідними для того, аби запрацював наш фондовий ринок. Це, безперечно, лише один з кроків, які є необхідними для того, аби він запрацював. Ще один законопроект, до речі, я всіх закликаю, хто хоче доєднатися, доєднуйтеся, ми готуємо зараз разом з Національною комісією з цінних паперів. Це законопроект про недержавні пенсійні фонди. І також запропонуємо всім доєднатися до підписання. Але першим у нас був зареєстрований законопроект про сек'юритизацію активів.

Про що йдеться. Йдеться про те, що ми передбачаємо створення двох взаємопов'язаних, але різних все ж таки інструментів. Це, по-перше, сек'юритизація, а по-друге, облігації з покриттям.

Що таке механізм сек'юритизації. Він передбачає передачу ризиків, кредитних ризиків, які формуються в процесі діяльності банків і інших фінансових установ в процесі кредитування. Якщо пояснювати дуже просто, то в процесі кредитування банк створює певні активи. Ці активи є правами вимоги. Тобто якщо я даю кредит у 100 гривень як банк якійсь фізичній, юридичній особі, моє право вимоги є активом. І відповідно в залежності від банківських нормативів формуються нормативи для того, аби забезпечити це зобов'язання, відповідно це заморожує мої грошові кошти і відповідним чином я не можу використовувати цей актив. Фактично сек'юритизація вона, з одного боку, дозволяє мені розподілити ризики, тобто зменшити ризики, а з іншого боку, залучити додаткові кошти. Бо якщо ми запаковуємо цей актив у цінний папір і інвестор цей цінний папір купляє, то відповідно банківська установа чи тут є в нас ще спеціалізована платформа фінансування як окремих суб'єкт, створений в тому числі, можливо, і банківською установою, але не тільки банківська установа може бути створена, отримує додаткове фінансування, додаткові гроші, які також використовуються для кредитування. І це є дуже важливим для розвитку фондового ринку.

Крім цього, передбачається також і сек'юритизація традиційна і синтетична. Синтетична, вона, скажімо так, нагадує собою різновид страхування, коли я як банківська установа не передаю актив, а передаю лише ризики на цей актив. І там виникають відносини, коли установа, яка бере в мене цей актив, вона... тобто всі ризики, вибачте, на цей актив, вона фактично страхує повернення грошей для позичальників, і це дозволяє мені як банківській установі знову ж таки збільшувати можливість для використання власної ліквідності при кредитуванні. Це дозволяє запустити такі механізми, які, власне, ми з вами давно вже прагнемо запустити, як фінансування житлового будівництва і довгострокові інвестиції в такого роду активи.

Крім цього, другим активом є облігації з покриттям. Відповідно до цього механізму, який ми пропонуємо, кредитна установа формує певний пул, видаючи кредити, видаючи кредити, формує певний пул покриття, він називається «пул покриття». Насправді це певний актив, який передбачає іпотечні кредити, кредити державним та комунальним структурам і відповідно облігації, які емітуються під цей актив, вони є покритими і забезпеченими відповідними активами, які у випадку неплатоспроможності емітента чи в будь-яких інших ризиках, вони є тим, що покриває ризики інвестора.

Це в двох словах. Так, знаєте, достатньо великий закон насправді. Я пропоную всім долучитися до роботи над цим законопроектом до другого читання. Законопроект погоджений з національною комісією, погоджений з Національним банком, погоджений з нашими партнерами, Всесвітнім банком, тому зараз хочу дати слово нацкомісії спочатку, потім Нацбанку і хто ще може з дотичних до його розробки, щось може сказати, а потім до обговорення. Будь ласка, Олександр Семенюк.

СЕМЕНЮК О.В. Шановний Даниле Олександровичу, шановні народні депутати, дякую. І я крім того, що ви вже озвучили, хотів би дати, що фактично законопроект 15172 – це є такий крок руху українського ринку капіталів якраз таки до ринку капіталів Європейського Союзу, оскільки сам закон він по суті створювався, опираючись на норми і рамки ті, які визначені Європейським Союзом.

Фактично ключове завдання законопроекту це є ...*(Не чути)* економіці довгострокові джерела фінансування, іншими словами транспортувати кредитні активи в інші фінансові активи. При цьому варто зазначити, що для банків – це можливість отримання додаткової ліквідності, це і можливість ефективніше управляти балансом, вивільнення капіталу, здешевлення фондування. Для українців, для рознічного українського інвестора – це можливість інвестувати в нові фінансові ресурси Як на кшталт, як результат це приводить до того, що такий процес він допоможе зробити драйвер для кредитування і зробити драйвер для розвитку кредитування, як і бізнесу, так і безпосередньо іпотечного кредитування.

Окремо я хотів би зазначити, що фактично робота Закону про сек'юритизацію вона також створює фінансову інфраструктуру, яка має фактично обслуговувати це. А це і про нові робочі місця, це також і про сплати єдиного соціального внеску, а також окремо це створення додаткової бази до оподаткування.

Тому прошу підтримати. Буду радий відповісти на будь-які питання з приводу цього закону. Я особисто переконаний, що це новий різкий рух вперед ринку капіталів до Європейського Союзу. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Нацбанк. Є Нацбанк? Десять людей в часті від Нацбанку. Я не розумію, що відбувається.

АБАСОВА К.І. Національний банк в цілому підтримує необхідність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна відео увімкнути і представитися. У нас так воно працює, якщо хтось вперше.

Дякую дуже.

АБАСОВА К.І. Вибачте. Абасова Карина, юридичний департамент. Національний банк все одно підтримує необхідність запровадження сек'юритизації. Ми працювали над цим законопроектом та маємо низку зауважень водночас до нього, зокрема щодо розподілу повноважень між комісією та Національним банком. Тому ми підтримуємо прийняття законопроекту за основу і пропонуємо до другого читання створити робочу групу, щоб вже більш фахово його доопрацювати та дійти спільних точок дотичних щодо проблемних питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Сергій Марченко, підтримуєте законопроект?

МАРЧЕНКО С.М. Данило Олександрович, так, підтримую. Але у нас є там невеличке зауваження. Якщо можна, я його озвучу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МАРЧЕНКО С.М. Там є питання протиріч з Бюджетним кодексом, де ми забезпечуємо боргові зобов'язання, гарантії на забезпечення боргових зобов'язань, а ви визначаєте законопроектом, що на покриття гарантом публічного сектору збитків додаткових витрат або неотримання запланованих доходів. В частині держгарантій треба доопрацювати, якщо можна. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте. Це ж можемо до другого читання доопрацювати?

МАРЧЕНКО С.М. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте відобразимо зауваження Мінфіну у висновку комітету. Мотивована частина висновків комітету. Да, з урахуванням, так я і поставлю на голосування, з урахуванням пропозицій Мінфіну. Ми не заперечуємо абсолютно проти цього. Не будемо лізти в Бюджетний кодекс. Більше того, такого наміру у нас не було. Мінфін, Нацбанк, дякую. Будемо переходити до обговорення. Будь ласка, Ніна Петрівна.

ЮЖАНІНА Н.П. Не знаю, як відноситись до такого складного проекту, який розроблявся без участі депутатів, щоб вони вникли. Можливо, ми не знаємо стільки, яке було написання було цього закону, але точно мали би розуміти по ходу, що таке сек'юритизація і що таке оці особливі суб'єкти, які будуть створені.

У мене питання. Дякую, що пояснили деякі моменти. Але скажіть, будь ласка, якщо взяти ваш слайд четвертий, де учасники сек'юритизації хто є хто. От скажіть, будь ласка, от у нас ця нова структура, що посередині, яку вона участь приймає в цьому всьому русі, починаючи від банку або іншої юридичної особи, оригінатора, який, от оцей перший приклад, класично передає право вимоги як актив? І далі от по всьому колу, як нібито, до чого тут СПФ ця ваша?

І ще, інвестори. Ви сказали в кінці, що якщо право вимоги перетворюється в цінний папір, який викупляє інвестор, то чи, ну, і викупляючи цей цінний папір, додаткові гроші ідуть для банку чи іншої юридичної особи з кредитним та фінансовим активом, то інвестор, якщо він представляє, є одним із групи компаній, які, в принципі, в фінансовій установі, в банку взяли кредит, і по цій компанії банк отримав право вимоги. Тобто інвестор сам викупає своє зобов'язання?

У мене тоді питання, за які гроші він викупає? Що це буде формуватися, один до одного, чи за 10 відсотків він викупить право вимоги, і таким чином ще більше збанкрутують банки і будуть мати проблему? Як це все, поясніть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дякую.

ЮЖАНІНА Н.П. І таке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз я спробую пояснити, якщо я щось недопоясню, то пояснить Нацкомісія.

Дивіться, щодо питання оригінатор. Оригінатор – це і є банк. Тобто це є власник цінних паперів... власник, вибачте, активів у вигляді там права вимог. Він з залученням агента з верифікації, адміністратора за випуском цінних паперів (це ті всі установи, які так чи інакше роблять цей випуск прозорим і законним), спонсора, який може додатково забезпечувати покриття ризиків, і шляхом включення до відповідного реєстру він здійснює, передає відповіді активи оцій установі – СПФ, спеціалізована платформа фінансування, яка є емітентом зазначених активів і яку викупає інвестор.

Я абсолютно погоджуюся з тим, що ми не можемо з вами створити умови, за якими цей прекрасний механізм перетвориться в схему викупу своїх же кредитів позичальником. Власне, по-перше, перешкодою для цього є економічний сенс, тобто для оригінатора і для СПФ це не буде мати економічного сенсу, тому навряд чи тут комерційно буде це привабливим. А з іншого боку, такого механізму, який би забезпечував погашення первинного кредиту через цей інструмент, його немає в принципі, тобто такого ризику навіть немає.

Тому давайте послухаємо ще комісію. Можливо, вони якимось мене виправлять, можливо, є такі ризики. Будь ласка, хто від комісії?

СЕМЕНЮК О.В. Зараз трошки додаю від себе, Данило Олександрович, і передаю ще слово пані Лізі Ревіло. Тобто фактично СПФ – це спеціалізована фінансова установа, яка по суті виступає як окремий контейнер для активів: кредит, іпотека, лізинг, дебіторка будь-що. Тобто по факту вона працює за схемою приблизно так, точно так. Банк-оригіатор передає актив в СПФ, СПФ передає цінні папери під ці активи і інвестори купують по суті цінні папери. Тобто по суті СПФ виступає контейнером. Я попрошу ще від себе, Ліза Ревіло, будь ласка, підключіться, прокоментуйте трошки глибше.

РЕВІЛО Є. Доброго дня, шановні народні депутати, запрошені колеги. Мене звати Єлизавета Ревіло, є директором Департаменту стратегічного розвитку та європейської інтеграції комісії з цінних паперів. Все вірно, дякую, Данило Олександрович, Олексій Володимирович, все вірно ви сказали. Щодо учасників. Оригінатор – це той, хто первинний кредит видає, тобто це банк, який уклав, наприклад, іпотечний договір з фізичною особою. Якщо далі ми робимо традиційну сек'юритизацію відповідні активи, тобто умовно іпотечні договори передаються на СПФ, щоб забезпечити у майбутньому інвесторів від дефолту самого банку як первинного надавача кредиту. Тобто треба відділити банк і самі кредити. Далі SPV – це, умовно, така оболонка, юридична особа, яка буде емітентом облігацій, які будуть пропонуватись інвесторам на відкритому ринку, чи буде закрите розміщення, це в залежності від того, як саме буде робити це розміщення СПФ.

Далі інвестори будуть викупувати ці облігації, відповідно отримувати доходи за ними відсоткові. Як будуть формуватися доходи? Доходи – це, умовно, відсотки, які фізична особа сплатила за іпотечним кредитом, тобто у нас є тіло кредиту і відсотки. Вони будуть попадати на банк, банк буде передавати ці кошти СПФ, платформі. Далі платформа буде платити з них відсотки по облігаціям. Якщо ми можемо сказати, що відсотки за кредитом можуть бути нижчі ніж ті відсотки по облігаціям, які буде сплачувати СПФ, відповідно пул іпотечних кредитів має бути більший так, щоб забезпечити відсотки по облігаціям. Сама МПФ нічого не заробляє, вона

залишає собі виключно низький процент для покриття своїх операційних витрат. Тобто це заробітна плата ...*(Не чути)* витрати на РКО.

Агент з верифікації нам потрібний, це, звичайно, може аудиторська компанія, для того, щоб підтвердити, що вимоги полуактивів, тобто самі активи, відповідають вимогам до стандартів сек'юритизації традиційної. Репозиторій – це той суб'єкт, який акумулює всі дані по транзакціям по сек'юритизації, відповідно звідти ми як регулятор або Національний банк так само можемо брати інформацію для здійснення нагляду. Управитель фінансовими активами – це банк, який буде забезпечувати транзакцію грошей. Тобто це установа, яка буде слідкувати за перерахуванням коштів. Мені здається, це все, коротко. Дякую. Якщо є питання, будь ласка, задавайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Железняк. Чи, Ніна Петрівна, у вас ще можуть бути уточнюючі питання?

ЮЖАНІНА Н.П. Так, я хочу уточнити. Що це такий за контейнер СПП, якщо... давайте подивимося, яка форма власності і взагалі хто її може створити. Юридична особа, спеціально створена виключно для проведення сек'юритизації. Це приватна структура?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Так вона не одна, Ніна Петрівна, вона не одна. Це їх...

ЮЖАНІНА Н.П. Я тоді не розумію, яку вона роль може виконувати, отримуючи право на емітацію цінних паперів, тобто якийсь посередник додатковий? Що це таке? А непідприємницьке товариство – це як зрозуміти?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це товариство, яке не має на меті отримання прибутку.

ЮЖАНІНА Н.П. А чому тоді через інше... я не знаю просто як зараз проходить випуск цінних паперів по любому активу, але чому для цього треба зараз створювати окрему структуру таку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, тому що...

ЮЖАНІНА Н.П. Що вона дасть от реально? Чим вона буде реально займатися? Один, два, три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, тут є... Якщо ми з вами відкриємо презентацію, то на другому слайді є те, чим вона буде займатися, що вона собою представляє і чим вона буде займатися.

СЕМЕНЮК О.В. Я прошу, Данило Олександрович, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

СЕМЕНЮК О.В. Я просто хочу додати, що фактично цей актив – це класична структура сек'юритизації на кшталт такої, якою вона є на сьогоднішній день в Сполучених Штатах Америки, там уже близько 30 років. І ця система так і працює. Тобто по суті це фактично те є, той контейнер, який в собі безпосередньо здійснює всю цю діяльність. Тобто це не ноу-хау, це річ, яка там вже працює багато десятків років в Штатах, які фактично... Сек'юритизація показала прекрасний рух.

ЮЖАНІНА Н.П. Почекайте, так її роль яка, що вона додасть? Візьме на вартість активу право вимоги, випустить за банки цінні папери?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, вона випускає...

ЮЖАНІНА Н.П. Простою мовою поясніть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Простою мовою, простою мовою вона бере, банк їй передає актив у вигляді права вимоги по кредиту, і вона на цей актив, тобто під забезпечення цим активом вона випускає новий цінний папір, який дає... не надає, а продає, імітує, а інвестор на нього підписується і відповідно його отримує. Відповідно вона отримує...

ЮЖАНІНА Н.П. Право вимоги у банку залишається чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що-що?

ЮЖАНІНА Н.П. Право вимоги залишається у банку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, конечно, право вимоги залишається. Чому ні? Як це не залишається? Право вимоги... тобто первинний кредит. Первинний кредит, він лишається на банку, так як він і є. Да, будь ласка, Єлизавета.

ЮЖАНІНА Н.П. Кому буде погашатись кредит – цій СПФ чи банку?

РЕВІЛЮ Є. Дозвольте, я прокоментую, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

РЕВІЛЮ Є. Колеги, дивіться, СПФ – це, дійсно, та структура, яка передбачена Регламентом Європейського Союзу, так воно функціонує. Є приклади, коли замість СПФ, тобто окремої юридичної особи, використовується траст. Але для нашої юрисдикції це краще робити окремо юридичні особи. Її головна задача – забрати в банку, якщо ми говоримо про традиційну сек'юритизацію, забрати з балансу банку кредити, право вимоги до фізичних осіб і перенести її на свій власний баланс, щоб забезпечити можливість, вірніше, щоб забезпечити ці кредити, дефолт майбутній, якщо так буде для інвесторів, ця СПФ займається виключно цим видом діяльності. Вона не заробляє на цьому. Її задача – розвантажити баланс банку, бути емітентом для інвестора, отримати певний зрозумілий для інвестора порядок документів, свої активи, показати йому, що інша діяльність цієї СПФ не пов'язана з ризиком. Тобто є надходження одні, вхідний – по іпотечним кредитам і далі ці ж кошти СПФ віддає. Будь-яка інша установа...

ЮЖАНІНА Н.П. У кого застава буде? Вибачте, у кого застава? В банку залишається чи в СПФ?

РЕВІЛЮ Є. Дивіться, є два варіанти. Можна заставу залишати на банку, але у випадку, коли необхідно буде звернути стягнення на заставу, протягом трьох робочих днів цей актив перереєструється на СПФ і далі буде реалізація. Є варіант, коли повністю весь пул застави буде перереєстрований на СПФ. Але цей варіант, він дуже

важкий, оскільки зазвичай до 3-5 тисяч іпотечних кредитів вони переходять в пул активів. Зробити одноразово одночасно зміну застави тримача неможливо швидко, відповідно використовують перший інструмент.

СЕМЕНЮК О.В. По суті, СПФ захищає інвестора від банкрутства самого оригінатора, якщо банк попадає в проблемний.

РЕВІЛЮ Є. Вірно, вірно. Дякую, Олексій Володимирович.

ЮЖАНІНА Н.П. Почекайте, так тоді банки не несуть, як би, знімається відповідальність по виданим кредитам у банків, все несе СПФ? А звідки у СПФ ресурс, щоб покрити банкам тіло кредитів, які вони банки видали? Звідки ресурс в СПФ?

СЕМЕНЮК О.В. Перепрошую, яка саме відповідальність знімається в банку у разі видачі кредиту?

ЮЖАНІНА Н.П. Дивіться, банк працює з клієнтом, якому видав кредит щодо виконання ним зобов'язань по відсоткам, по тілу кредиту і так далі. Тобто і він за це має заставу. Замкнений круг, повна відповідальність на банкові і по кредиту, і по поверненню кредиту. Коли він передає право вимоги, за яке отримує гроші, що в нього залишається? Це право вимоги дорівнює розміру кредиту, чи воно дисконтується? Яка це пропорція? І звідки... От в СПФ стає ситуація, що зайомщики не виконують свої зобов'язання. Хто яку роль виконує – СПФ і банк?

СЕМЕНЮК О.В. Єлизавета, можете?

РЕВІЛЮ Є. Дозвольте мені, будь ласка.

СЕМЕНЮК О.В. Будь ласка.

РЕВІЛЮ Є. Дивіться, спочатку. Що отримує банк? Банк, коли реалізує, це договір передачі пулу активів, він фактично продає на SPV активи, тобто кредити, за якими будуть майбутні платежі від фізичних осіб, якщо це, наприклад, іпотека. Відповідно СПФ виступає емітентом облігацій, їх розміщує, отримує кошти за розміщення від інвесторів і платить цими коштами за пул активів в банку, які вона отримала. Тобто банк отримує свої кошти, які сплатили інвестори, купивши облігації SPV. Тобто банк віддав кредити, отримав кошти від СПФ. Все, він свій кредитний ризик того, що йому перестануть платити по іпотечним кредитам, передав на SPV. А SPV, умовно, випустивши облігації, передала це на інвесторів.

Якщо якийсь з іпотечних договорів, тобто якась фізична особа, перестає плати за кредитом, відповідно у СПФ з'являється необхідність або звернути стягнення, або отримати забезпечення, якщо це було, або замінити цей іпотечний договір, про це теж є умова з банком, про заміну такого іпотечного кредиту у випадку дефолту. По якій ціні передається? Яка визначається банком і СПФ. Це може бути балансова вартість кредитів або будь-яка інша, про яку домовляться ці дві компанії. Це договірні відносини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Добре.

Будь ласка, Ніна Петрівна, дивіться, я розумію, я бачу, що є необхідність глибше зануритися в цей законопроект. Я попрошу Олексія Семенюка і Єлизавету зустрітися, якщо у вас буде час, і конкретно, буквально на прикладах пояснити, як працюють ці механізми, аби зняти всі там питання, упередження, і не було б у нас жодних проблем щодо цього. Железняк, будь ласка.

СЕМЕНЮК О.В. Звісно, ми окремо домовимося тоді з Ніною Петрівною і проведемо зустріч.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, якщо можна, будь ласка, зберіться.

СЕМЕНЮК О.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, я дуже коротко, тому що вже буде починатися підкомітет бюджетний. Я підтримую закон. Я не почув це в промовах або, можливо, пропустив, але дуже-дуже ймовірно він вже стане частиною наступного ДРО від Світового банку. І, наскільки мені відомо, достатньо були залучені в ці процеси. Мені здається, що це... окрім того, що зробимо хорошу штуку, так ще й, напевно, для держави грошей трошки отримаємо.

Тому він складний, сек'юритизацію, мені здається, вже обговорюють років 10, ще попередні скликання нашого комітету фінансового і його частини. Але штука важлива і насправді, мені здається, якщо ми хочемо хоч щось відбудувати потім в майбутньому, то бажано, щоб у нас на це з'явилися хоч якісь фінансові інструменти.

ЮЖАНІНА Н.П. Тут важливо, щоб банківська система до чортової матері не полетіла зараз. Бо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, там...

ЮЖАНІНА Н.П. Бо дофінансуємося і повернемося опять в страшну ситуацію. Ні, я поки не розумію його, цей проект закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Добре. Зробимо все, щоб ви зрозуміли також і підтримали цю прекрасну реформу.

Отже, завершили обговорення. Ставлю на голосування висновок до проекту Закону України про сек'юритизацію та облігації з покриттям.

Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді проект Закону України про сек'юритизацію та облігації з покриттям (реєстраційний номер 15172), поданий народними депутатами, включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

За наслідками розгляду в першому читанні прийняти зазначений законопроект за основу.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики доопрацювати законопроект відповідно до частини...

А, дивіться, а нам треба 116-та тут? Так при чому тут, Мінфін в цьому буде. Давайте без 116-ої, вона викликає алергію. За наслідками розгляду в першому читанні прийняти зазначений законопроект за основу.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики доопрацювати законопроект з урахуванням пропозицій та зауважень, зазначених у цьому висновку, та пропозиції, озвученої міністром фінансів України на засіданні комітету. Інших зауважень та пропозицій, висловлених в інших висновках, зокрема ...*(Не чути)* Верховної Ради України, інших державних органів та інших ...*(Не чути)*, а також пропозиції і поправок, поданих суб'єктами права законодавчої ініціативи, та внести доопрацьований законопроект на розгляд Верховної Ради України в другому читанні. Доповідачем призначити Гетманцева.

Прошу голосувати.

Гетманцев – за. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубінський.Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Палиця. Василевська-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильченко. Васильченко. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Воронько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Герега.

ГЕРЕГА О.В. Дякую. Герега – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Горват.

ГОРВАТ Р.І. Горват – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Діденко.

ДІДЕНКО Ю.О. Діденко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Заблоцький.

ЗАБЛОЦЬКИЙ М.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Кулініч.Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Леонов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Лукашев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ляшенко.

ЛЯШЕНКО А.О. Ляшенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Марусяк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. Ніколаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк.

ПЕТРУНЯК Є.В. Петруняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. Приходько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Репіна.

РЕПІНА Е.А. Репіна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скорик. Скорик.Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Славицька – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сова.

СОВА О.Г. Сова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко. Умтенко. Устенко.Южаніна. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Вам повезло, пане голово, у вас залізна дисципліна. Я – утрималася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Напрасно. Яка ж це залізна дисципліна, якщо ви утрималися.

ЮЖАНІНА Н.П. Залізна, просто всі – за. Молодці, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що віримо в реформи і робимо реформи.

ЮЖАНІНА Н.П. Всі розібралися, одна я не розібралася. Ну, бог з ним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всім дякую.

Скільки? 21 – за і 1 – утримався.

Дивіться, дякую дуже всім колегам. Дякую дуже за підтримку. Дякую за віру в те, що ми робимо правильні речі, ми дійсно їх робимо.

І я оголошую перерву в засіданні до 13-ї години 2 червня. І запрошую на засідання комітету Державну податкову службу України з інформацією щодо детінізації і щодо того, що було зроблено щодо детінізації у 2025-2026 роках, і щодо того, що планується зробити в цій перспективі. І так само митну службу, керівництво митної служби з цього ж самого питання, що було зроблено і що планується зробити вже оновленою митницею. А Бюро економічної безпеки, воно знає, що, власне, вимагається.

Отже, всім дякую. Не закриваю засідання комітету. Все. Всім дякую.

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики

3 червня 2026 року

(продовження засідання від 25 травня 2026 року)

Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, що ми зібралися з вами на продовження комітету. Давайте для проформи проведемо перекличку. Ми продовжуємо засідання, тому наче і не треба, але тут в ході дискусії вирішили, що «береженого бог береже».

Отже, Гетманцев є. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Є, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дубінський.Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Доброго дня, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Палиця.Василевська-Смаглюк. Нема.Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Доброго дня, присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Всім доброго ранку, Воронько присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Герега.

ГЕРЕГА О.В. Доброго всім ранку, Герега присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Горват.

ГОРВАТ Р.І. Доброго дня, є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Діденко.

ДІДЕНКО Ю.О. Доброго ранку, доєднуюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Заблоцький. Не було? Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська присутня, добрий ранок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Київець Олена Валеріївна, вітаємо вас на засіданні комітету. Щасливої плідної роботи в цьому комітеті разом з нами.

КИЇВЕЦЬ О.В. Дякую, Данило Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч.Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Добрий ранок, приєднався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Добрий день, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ляшенко. Не було.Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Добрий день, я є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, вітаю. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю. Ніколаєнко. У відрядженні.Петруняк.Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. Добрий ранок, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Репіна.

РЕПІНА Е.А. Добрий ранок, Репіна присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Скорик.

СКОРИК М.Л. Доброго ранку, Скорик присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Славицька присутня, добрий ранок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сова.

СОВА О.Г. Доброго ранку, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко.Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скільки у нас? 20 є присутніми. Кворум маємо. Можемо продовжувати.

Щодо процедури, дивіться, сьогодні ми не передбачаємо якихось голосувань. Ми маємо з вами велике заслуховування, велике заслуховування, яке стосується, і ми почнемо з цього, заслуховування звіту Бюро економічної безпеки. Але продовжимо з Державною податковою і Державною митною службами. Ми будемо з вами їх долучати, також дамо можливість, безперечно, висловитися і долучати будемо по тим чи іншим питанням роботи Бюро економічної безпеки. Таким чином я пропонував би, щоби тема роботи чи тема, скажімо так, звіту формально Бюро економічної безпеки в нас була такою наскрізною, але сам предмет нашої зустрічі, він виходив би за межі тільки роботи Бюро економічної безпеки, аби ми з вами розглянули взагалі всю проблематику детінізації, всю проблематику детінізації. Ми незадоволені сповільненням детінізації, яке ми бачимо останній достатньо тривалий період часу, більше року. Ми бачимо це по цифрах, ми бачимо це по показниках виконання бюджету. Ми бачимо це на вулицях наших міст і по, власне, мережам торговельним. Ми з іншого боку – розуміємо, що держава потребує грошей і детінізація є тим ресурсом, де ми можемо ці гроші взяти безболісно, без прийняття якихось рішень, які би були по простому українцю.

Тому, безперечно, це є завданням номер 1, саме тому ми провели десь тиждень чи два тому зустріч з Прем'єр-міністром і вирішили, що... погодили, вірніше, те, що Комітет з питань фінансів відновить свою

роботу із заслуховування фінансових органів, відповідальних за детінізацію. Тому я сьогодні анонсую, що це буде нашим першим заслуховуванням, але не останнім. Ми будемо робити такі заслуховування раз на місяць, аби протягом першого нашого засідання ми сформулювали чіткі завдання для правоохоронних органів і фіскальних органів. І потім ми б з вами могли би робити зрізи щодо того чи іншого виконання або невиконання тих чи інших завдань. І вже в межах парламентського контролю вживати заходів відповідного реагування, але тут у нас з прем'єром є розуміння, з Міністерством фінансів є розуміння, з приводу того, що це не просто будуть якісь політичні заяви, це будуть певні політичні заяви, рішення з відповідними наслідками в тому числі кадровими.

Тому ситуація достатньо серйозна, ситуація важка дуже. Ви знаєте, що, до речі, вчора у мене була зустріч з Міжнародним валютним фондом, з представники з місією. Я хочу вам доповісти, що почали вони з того, що їх позиція щодо перенесення тих чи інших умов сприйнята нашою стороною хибно, як слабкість. Що більше жодних перенесень не буде, тобто цей перегляд програми відбудеться, але після цього питання виконання всіх зобов'язань України є надважливим і повністю зв'язується в одне ціле з виконанням наших зобов'язань по меморандуму та кредитній угоді з Європейським Союзом. Там немає і не буде жодних можливостей для якихось маневрів, повернення до дискусії, чогось іншого. Вони визнають, що, скажімо, певні відступи від домовленостей відбулися завдяки і внаслідок їх позиції. І вважають, що такого в майбутньому бути не може, з врахуванням обсягу коштів, які отримує Україна, близько 50 мільярдів євро на рік. Взагалі такі цифри, ви пам'ятаєте, у нас колись було в 2020 році чи в 2021 році ми уклали меморандум з Міжнародним валютним фондом і там було до 3 мільярдів ми отримали. Ми вважали, що це велика перемога, великий обсяг зобов'язань був і все інше, а це було на кілька років, мені здається, я вже зараз навіть не пам'ятаю параметри цієї програми, бо вони настільки не співставні з сьогодишньою реальністю, що це жах. І при цьому близько 20 мільярдів у нас під ногами. Ми їх просто не можемо, не хочемо взяти, бо розуміємо, ми всі розуміємо, що це ж не якась явище, це ж не дощ, це не сніг, це не якась об'єктивна реальність, даність божа, що нам падає з неба.

Тінь – це наслідок корупції, наслідок того, що правоохоронні органи, фіскальні органи недопрацюють або внаслідок своєї непрофесійності, або внаслідок того, що вони безпосередньо беруть участь в тих чи інших брудних кримінальних схемах. І для держави це є в грошах одним і тим самим наслідком.

Тому дивіться я звертаюся до всіх наших підвідомчих нам органів, тут немає ворогів вам. Немає ворогів, я хочу, щоб ви сприйняли наше сьогодишнє спілкування навіть не як політичне, хоча політика у нас, на жаль, пронизує всі наші відносини. Але не як політичне, а як фахове спілкування, спрямоване на те аби ваші відомства стали успішними. Ваші відомства стали успішними, і дуже важливо, щоб вони стали успішними не у ваших презентаціях і інтерв'ю, а насправді. І от тут, мені здається, у нас з вами є певне непорозуміння, якщо ми зараз з вами спробуємо привести до одного знаменника і усунути, та розуміння привести до одного знаменника.

Тому, якщо не буде заперечень, я пропоную Бюро економічної безпеки, дати 10 хвилин на доповідь і після цього перейти до обговорення питань по галузевих, і по галузево ми розглянемо здобутки або провали роботи з залученням відповідно податкової та митниці. Я не отримував заявок від митниці і податкової на те, щоб там щось висловитися і на якісь доповіді, якщо вам необхідно до 10, до 7 хвилин ми вам також надамо. Але тільки у випадках, якщо це необхідно. Будь ласка, Цивільський, Бюро економічної безпеки.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Доброго дня! Шановні народні депутати, доброго дня головуючий! Коротко по звіту Бюро економічної безпеки за 2025 рік. Значить, я розпочав свою роботу з 7 серпня 2025. Протягом місяця ми сформували команду і перед тим, як перейти до безпосередньо цифр, я коротко окреслю контекст, в якому перебувало та перебуває сьогодні Бюро економічної безпеки, і ряд змін, які ми впровадили. Фактично ми єдиний правоохоронний орган, який під час війни проходить досить глибоку внутрішню трансформацію: кадрову, функціональну, інституційну в умовах обмежених ресурсів, постійних викликів та подекуди нормативної неврегульованості.

Значить, перший етап, з чого ми почали, – це є атестація, кадрова реформа. У визначений законом строк нами було сформовано дві атестаційні комісії за участю міжнародних експертів по 12 осіб у кожній. Жодного працівника БЕБ у складі комісії немає. Атестація відбувається у два етапи: перший етап – керівний склад, вже пройшли всі тестування і 18 осіб, які залишилися, вони очікують співбесіду; другий етап – це понад 1100 осіб, він вже розпочався, і наступного тижня будуть тривати перші тестування.

Водночас це одна з найбільш жорстких моделей атестації серед правоохоронних органів. Негативний результат окремих етапів у тестуванні є підставою для звільнення без права повторної участі в конкурсі протягом десяти років. Окремо нами вживаються заходи, спрямовані на те, щоб не допустити помилок, які були при попередніх атестаціях і коштували державі понад 400 мільйонів гривень.

Два слова про кадровий склад. Станом на сьогодні фактично укомплектованість БЕБ становить 28 відсотків від штатної чисельності, це є 1123 працівники станом на цей день. З 7 серпня було звільнено 256 осіб, з них 136 це детективи та аналітики. Причини звільнення були різні: небажання працювати за новими правилами, страх через нездачу атестаційних тестів та диспропорція у забезпеченні в порівнянні з іншими.

Паралельно триває формування нового кадрового складу, призначено 119 нових працівників на посади державної служби. Добір детективів та аналітиків здійснюється за новими процедурами, які

передбачені у законі, це 13 етапів. Наразі триває конкурс на 305 посад, перші призначення ми очікуємо у липні, що дозволить нам «схлопнути цей гек» і почати рухатися в контексті збільшення штату.

Також ми впроваджуємо антикорупційний комплаєнс, створено дисциплінарну комісію, яка не працювала два роки, утворено Департамент внутрішнього контролю. І за результатами останніх комунікацій з бізнесом ті негативні практики, які були, вони відзначають, що вони залишилися в минулому, є якісь окремі елементи, які можуть виникати, але ми реагуємо на кожен факт.

Далі, два слова про зміну підходів у самій філософії нашої роботи. Для нашої команди ефективність – це не лише кількість кримінальних проваджень, але і, як було зазначено, обсяг економіки, який вдалося повернути з тіні у легальний сектор.

Значить ключовий фарватер, в якому ми почали рухатися – це аналітичний підхід, де саме аналітика визначає пріоритети роботи і спрямування наших зусиль. Застосовуємо комплексний підхід під час опрацювань ідентифікованих проблем, зокрема і тих, які надходили з комітету.

Як приклад – нелегальні заправки. Внаслідок відпрацювання понад 95 відсотків нелегалів припинили свою діяльність, а щомісячні фактичні продажі палива зросли, з чого додатково було згенеровано приблизно півтора-два мільярди гривень додаткових платежів в місяць.

Окрім цього було ліквідовано, як наслідок продовження цієї роботи – це я про комплексність, – один з найбільших конвертаційних центрів обігом у 18 мільярдів гривень.

Також ми змінили повністю наш підхід від роботи з наслідками на роботу з причинами, він полягає в наступному, зокрема це стосується однієї з великих проблем – дроблення. Значить за останніх 10 років ця проблема стала типовою для багатьох секторів бізнесу.

Ми запровадили нові алгоритми роботи, розробили формат, як з цим працювати і спрямували наші зусилля на дві частини. Перше – це є відшкодування збитків. Друге – це припинення самої моделі, яка генерує цю проблематику. Наразі ми маємо 6 успішних кейсів і ще ряд напрацювань, і рухаємося в тому плані, щоб припинили діяльність не лише мережі, але й сектори бізнесу.

Далі. Розвиток власних оперативних спроможностей. При підтримці ваших колег, бізнесу та уряду, бюро отримало право придбання спеціальних технічних засобів. Ми лише почали розвивати цей напрямок, але вже сьогодні це дозволило викрити найбільше в історії БЕБ виробництво цигарок з мільярдним оборотом в місяць, в день вони виробляли 720 тисяч.

Далі. Працюємо над цифровими рішеннями в контексті превенції і це вже зараз починає ефективно спрацьовувати у взаємодії з Міністерством оборони. Зокрема, на основі ризик-патернів, коли ми попереджаємо потенційні втрати ще на етапі, коли закупівля не завершена. Значить, «білий» бізнес для нас – партнер, а не об'єкт тиску. Спочатку комунікація – тоді реакція. Дуже граний приклад по електроніці, ми працювали спільно з Державною податковою службою і на сьогоднішній день галузь почала демонструвати досить якісну динаміку змін як через виборки РРО, а відтак сплату податків, так і виведення з тіні заробітних плат. В останньому кварталі після взаємодії з ними у галузі, де понад дві тисячі працівників зарплата зросла з 23 до 29 тисяч. Це окремий приклад формату нашої роботи.

Тепер два слова по цифрах. В 2025 році за кримінальними провадженнями Бюро економічної безпеки було відшкодовано 3 мільярди 820 мільйонів гривень – це живі кошти, які надійшли в бюджет. В провадженні знаходилося 6894 КП, до суду скеровано 904, 1182 особи отримали підозри. На одного детектива припадало 12 кримінальних проваджень.

Важливий момент, що на теперішній час ми змінюємо парадигму від кількості до якості, щоби не кількість проваджень визначала якість, а ми дивимося, щоб добивався кінцевий результат, зокрема, і усунення причин.

Також показали свою роботу аналітики, це приблизно 4,4 мільярда. Заблоковано розповсюдження ризикового ПДВ. Близько 500 мільйонів упереджено. І за результатами 710 рекомендацій, було надано 710 рекомендацій щодо попередження порушень. Це ключові цифри, які я хотів озвучити. Я переконаний, що всі в комітеті перечитали звіт, щоб не повторювати те, про що ви читали, я готовий відповісти на ваші питання та надати більш вичерпні відповіді по напрямкам, які будуть вказані. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую. Дякую вам дуже.

Дивіться, я хочу, щоб ми дійсно об'єктивно розглянули ваші результати роботи і тому, власне, хочу подякувати вам за реалізацію великої підпільної тютюнової фабрики в Чернівцях чи там в області, яка роками працювала і роками її не помічали, не помічав БЕБ, СБ і, зрозуміло, що вона працювала за погодженням з усіма правоохоронними органами, не сплачуючи жодної копійки в бюджет і не генерувала величезні «чорні» виробництва цигарок і ви, власне, її припинили. Це, безперечно, перемога, як і, скажімо, те що ми бачимо в мережі АЗС. Щоб не дуже заглиблюватися, у нас є питання до того, що ви надали з приводу припинення діяльності нелегальних АЗС. Бо насправді, на нашу думку, припинення нелегальної АЗС – це її демонтаж. А з 180 нелегальних АЗС ви демонтували лише 46, інші просто припинили діяльність. Тобто вони сьогодні ввечері припинили діяльність, завтра зранку відновили діяльність, розумієте. Тобто це така, знаєте, маніпулятивна цифра, яка б не... я б не дуже на неї спирався. І крім цього, є такі ще, навіть взагалі у вашому звіті не припинені.

Але разом з тим ми спілкуємося з бізнесом, ми спілкуємося з нафтогазовою асоціацією. Вони свідчать, що такого роду заходи, вони співставні з тими, що ми робили ще у 2020 році колись, коли, дійсно, достатньо жорстко пройшлися по нелегалам, і вони бачать цей результат. Тому я не хотів би кидати тінь на

цю роботу, вона дійсно ведеться. Єдине, що я хотів би, щоб ми відмітили собі, що вона точно не завершена. Вона точно не завершена. І якщо ми говоримо з вами про припинення бочки, то це значить «вирізати» бочку, а не «закрити» її на якийсь значний проміжок часу.

Не знаю, чесно вам скажу, яким чином оцінювати листи компаній «Ябло» і «Маркетопт» щодо припинення подрібнення. Я би... не знаю, чи ви занесли це до ваших перемог, але я б не робив цього. Чому? Тому що подібні заяви, зокрема від компанії «Ябло», отримували ми ще в 2024 році. Тобто це, на жаль, група осіб, яка цілеспрямовано здійснює цю бізнес-модель, вона її захищає, і захищає всіма можливими корумпованими способами. І, дійсно, ну, особисто в мене віри їм нема. Ну, я просто ділюся своїм досвідом. Можливо, у вас є інші підстави для цього, але мені дуже не хотілося б, щоб через кілька місяців ми з вами з'ясували, що це брехня. Перше.

І друге. Мені не хотілося б, щоб в нашій країні сумлінна сплата податків була б негативом для сумлінного платника, тобто штрафом на совість. Розумієте, ми з вами хапаємо чортів, які подрібнюються, за вашими свідченнями, на три з половиною тисячі ФОПів, і задовольняємося їх заявою про те, що вони вийдуть, що у них дуже велика компанія, їм треба дорожня карта, щоб вийти з тіні. Так нам «Ябло» про дорожню карту на комітеті розповідав ще в 2024 році.

Дивіться, а що робити тоді Новусу, АТБ, Сільпо, які працюють вбілу? Тобто вони, виявляється, дурні? Ну, так же ми не можемо. Тобто людина, яка не сплачувала податки і вчиняла злочин, вона має понести покарання. Я не наполягаю на припиненні цієї діяльності, мається на увазі бізнесу. Діяльність треба припинити, бізнес не треба припиняти. Тобто вони мають шанс і можливість, безперечно, вийти вбілу. Але те, що вони мають відшкодувати збитки, заподіяні протягом попереднього періоду, мені здається, що це також повністю очевидні речі.

Щодо кадрових питань. Дивіться, ви там навели там цифри, комісії, все інше. Це ж ваша більше проблема, це ж не наша проблема. Ми не хочемо слідкувати за те, що ви робите з вашими кадрами, нас цікавить результат і це взагалі не наша навіть компетенція. Але є певні маркери, які вас самих дискредитують і свідчать краще ніж всі ваші цифри про те, що не відбуваються ці процеси, вони не відбуваються. Тобто знову ж таки не хочу згадувати в черговий раз мунтянів різноманітних, але що ще потрібно, щоби охарактеризувати якість атестації?

Але у мене є ще одне конкретне питання на яке я хотів би, щоб ми з вами звернули увагу до того, як за піднятими руками ми, до речі, всім присутнім нагадую, що ми за піднятими руками слово отримуємо. Так от, перед цим хотів би звернути на те, що ми всі від вас дуже чекаємо позитивних результатів. І ми всі дуже радіємо, коли ми ці позитивні результати отримуємо. Ви не дасте мені збрехати, одним з перших на своєму каналі публічно я висловлюю щире подяку БЕБ, якщо щось відбувається позитивне. Але, якщо ви публікуєте, оголошуєте недостовірні дані ви цим дискредитуєте і себе, і нас, і всю нашу справу, так не може бути.

Дивіться, ви зазначили у звіті, що за результатами 2025 року відшкодовано збитків державі грошима, тільки що ви це підтвердили, на суму 3,8 мільярда гривень. Аналіз, проведений нами, вашої ж наданої нам інформації свідчить про те, що 2,8-2,9 мільярда гривень, це взагалі не 2025 рік, це з 2022 року по 2024 рік. Навіщо ви пишете недостовірні дані у звіті БЕБ. В нас є конкретні таблиці з переліком платіжних доручень, по датах кожне платіжне доручення, де ми зіставивши всі ці цифри, прийшли до висновку, що... ну, не прийшли до висновку, так, аналітики не треба, воно все зрозуміло і все видно, що, власне, це попередні періоди.

При цьому за 2025 рік відшкодування втрат держави, це вже якщо говорити про реальне чітке відшкодування втрат держави на відповідний код класифікації, складає лише 47 мільйонів гривень, 47 мільйонів гривень. Я розумію, що є певні ситуації, коли платник податків може погасити свої податкові зобов'язання, відкоригувавши їх, погасити свої податкові зобов'язання і таким чином ви рахуєте. Ми також готові сприймати ці цифри, але я поясню в чому зло такого рішення. Чому цей шлях є хибним? Тому що в одному з кейсів на близько 70 мільйонів гривень компанія, так як ви кажете, відшкодувавши гроші до державного бюджету в 2024 році, але ви його включили в свій звіт, закривши кримінальне провадження, потім отримала ці гроші з бюджету.

Бо якщо вона не відшкодує на цей рахунок, про який я з вами тільки що і вам тільки що сказав, це вважається її переплатою. І вона, маючи право на повернення переплати, повертає ці гроші з бюджету. Дивіться, ну, дурних же нема, ми ж всі бачимо що відбувається. Не треба видавати перемоги, яких немає. Ви цим дискредитуєте себе. Ви цим дискредитуєте довіру до себе і ставити під сумнів реальні перемоги, які у вас є. Розумієте? Краще скажіть, що поки ми працюємо, ніяких питань немає, давайте почекаємо, давайте ще трошки почекаємо. Але, коли ви в стилі Міши Федорова видаєте бажане за дійсне і годуєте суспільство презентаціями замість реальних справ, це підриває взагалі довіру до всіх. Тому давайте цей «Федорів style» забудемо. У мене поки що все. Готовий дати слово, будь ласка, Ярослав Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Да, колеги, доброго ранку! Я правильно розумію, що ми зараз тільки ж по БЕБ ведемо розмову, а потім перейдемо митниці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми зараз обговорюємо звіт БЕБ.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Добре. Так, давайте я, напевно, тоді коротко. Для мене, найголовнішим показником, і от я так спілкувався з колегами і знаю, що у вас плюс-мінус у багатьох така ж сама ситуація, це відгук бізнесу по роботі БЕБ. І я тут щонайменш з свого боку можу підтвердити, що за останній рік жодна бізнес-

асоціація до мене більше не зверталася з конкретними системними скаргами на роботу БЕБ. І багато бізнес-асоціацій. Зокрема, і паливна, і тютюнова, і AmCham, ЕВА і інші проактивно висловили подяку за те, що ми прийняли з вами і довели до кінця Закон про перезавантаження БЕБ. Тому це... Напевно, те, що можна точно зарахувати до спільної перемоги. Тому що переконаний, що до кожного державного органу, особливо правоохоронного завжди можна знайти «сто - п'ятсот» зауважень, в тому числі і достатньо об'єктивних. Але от цього, що прозвучало ще два роки тому, дай бог, нам мати хоч такі зауваження. Іншого, м'яко говорячи, у нас було значно більше проблем, і вони мали ім'я, прізвище і посади конкретні. Тому це, напевно, те, що можна зробити замість висновку по роботі БЕБ.

Тепер по конкретним напрямкам. Я не вважаю, що правильно говорити, що переатестація і кадрова частина це не наша проблема, це наша проблема. У нас зараз йде якраз активна фаза я так розумію переатестації і згаданий відомий реформатор в вузьких кругах і не тільки, особливо по зерну, одеський очільник БЕБ, як всі інші зараз, я так розумію, проходить цей важливий етап перевірку на доброчесність. Буквально на вихідних був в Одесі зустрічався з одеським бізнесом, наслухався багато чого цікавого про нього. Але я до того, що цей процес він зараз відбувається, тому виставки, напевно, тут робити неправильно, я сподіваюсь, що будуть правильні рішення прийняті.

По напрямкам. Я точно можу сказати, що не погано і прямо те, що нам приходили від асоціацій на ТСК і на мене окремо, це по паливу і по цифрам воно видно. Тут, відверто, спрацювали і ті рішення, які ми приймали з вами, і ті, які зараз БЕБ застосовує, воно працює. По «Маркетопт» і «Ябло», тут мені здається треба прояснити ситуацію, ми бачимо пресреліз, ми бачимо відповідно статтю в «Економічній правді», що там мова йде все ж таки про 212 статтю, просто, я так розумію, що бажано, щоб БЕБ прокоментував, що там далі, як воно відбувається, і ми тоді робили якісь висновки.

По тютюну. Ситуація з фабрикою, вітаю, теж відомий ексзаступник, я так розумію, прокурора цю всю історію «кришував». Але тут так само буде правильно, напевно, сказати, що досі ще багато в тіні залишається, абсолютно крута робота по вейпам, прямо, це те, що давно чекали і з усіх боків, і економічного, і просто, типу враховуючи кількість молодого населення, яке споживає.

Я би хотів, щоби ми в частині, коли буде митниця ще проговорили оцю історію, яку ми з вами обговорювали на ТСК в присутності БЕБ і всіх колег, про митницю і сертифікати. Тому що, як ви пам'ятаєте по авто ми окремо розглядали це питання.

І у нас залишиться ще ринок грального бізнесу і спирту. Там, мені здається, у нас ще є величезний простір для покращення, це що з переліку того що от я пам'ятаю по сферам. Ще раз, я адекватно розумію, що державний орган, який перебуває, по факту тільки 6 місяців тому запустилися перші процеси, і в переатестаціях, і у перезавантаженні, він, напевно, обмежений в своїй спроможності.

Вони до нас багато разів зверталися з проханням, що треба покращити в законодавстві. І це не є чимось важким, кардинально тяжким чи тим, що ми не можемо зробити. Якщо ми хочемо, щоб у нас більше і ефективніше працював будь-який державний орган, напевно, ті об'єктивні зауваження і пропозиції від них, які вони пропонують, треба підтримувати. Це я вам говорю як представник опозиції. А якщо ми порівняємо просто цей процес і їх діяльність з попереднім, пробачте, там були типу вори і злочинці, а тут, слава богу, є нарешті якась довіра. Ще раз, це там не мої слова і не слова політиків, це слова там... я бачу і багато експертів, і бізнесу, і міжнародні партнери. До речі, от нещодавно ми збиралися, достатньо непогану дали підтримку.

Тому, ще раз, до Бюро економічної безпеки і на цьому я свій виступ завершу. Типу, не розслабляйтеся, тому що, справді, є багато чого, зауважень до тієї сфери, які ми хотіли побачити результати. Є багато напрямків, на яких нам треба ще буде разом з вами попрацювати. Ще раз, в мене там є окремий свій гештальт по телеграм-каналам і блогерам. Але, слава богу, якщо ви будете правильно йти, шляхом перезавантаження, я сподіваюся, що у нас все вийде. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Бужанський.

Бюро, ви хочете відреагувати на це, давайте тоді вам дам слово чи подякувати Ярославу Івановичу за подяку?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Данило Олександрович, я хотів дати коментар по тому, що ви казали, щоб було зрозуміло алгоритм, зокрема, щодо мереж. У нас є домовленість з Державною податковою службою. І тут ми для себе переслідуюмо мету, щоб вся наша робота, вона була реальна і максимально конкретизована, бо ми прекрасно розуміємо, що якщо десь є умовно тисяча ФОПів і відбувається перетворення на юридичні особи, то має відбуватися перетік. І в нас є узгоджена позиція, зараз ми це відпрацьовуємо, щоб за кожним фактом там, де ми припиняємо діяльність, ми надалі відслідковували, які зміни відбулись. Це раз.

А другий момент теж важливий, що у кожному випадку ми: а) притягуємо до кримінальної відповідальності особу і б) забезпечуємо відшкодування всіх збитків, які нами задокументовані. Це в контексті якби по мережам.

Два слова по цифрах щодо відшкодування. Тут алгоритм такий: є узгоджений порядок, як ми це рахуємо, з Генеральною прокуратурою, наскільки я розумію, представник теж є. Значить, дійсно такі випадки є, коли відшкодування по факту мало місце, наприклад, у 24-му році, але до звіту ставиться лише той період, коли справа скеровується до суду. І в нас так само є факти, коли ми відшкодували якісь кошти в 25-му році, але справи пішли в 26-му, і відповідно ці результати вони вже підуть в 26-й. Це окремо ми надамо, тобто це по формату звіту. Все. Це я хотів просто дати короткий коментар по оцим...

І за АЗС якраз мені теж підказали, що станом на сьогодні вже ліквідовано вже 116. Станом на кінець року, за нашими даними, було 76, це саме демонтовано, ви правильно кажете, тому що ми спочатку притягували їх просто до кримінальної відповідальності, це не давало результату. Ми почали демонтовувати АЗС, а потім почали і вилучати бензовози. І тоді ряд АЗС, станцій, вони почали самі демонтовуватись, а, дійсно, є такі, що «заснули», які ми моніторимо. Тому ми і говоримо, що проблема в повному обсязі не вирішена, але на теперішній день вона суттєво..., скажімо так, суттєва робота проведена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Бужанський.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Олександр Ігоровичу, я повністю погоджуюся з Железняком, що нас стосується ваше внутрішнє кадрове питання, бо ми всі голосували за цей закон, за вашу реформи.

Більше того, мені здається, що виходячи з того, що пані Радіна своїм законом повністю заблокувала конкурс на голову АРМА, то ви мабуть останній приклад, коли відбулось призначення голови органу за такою моделлю, яка була запропонована.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. І митниця ще, Макс!

БУЖАНСЬКИЙ М.А. І митниця, вибачаюсь. Ну митниця – це, вибачте, сфальшований конкурс. Коли аутсайдер був призначений попри те, що він набрав найнижчу кількість балів професійну, ми не стосуємось цього, не торкаємось.

Я повністю погоджуюсь з паном Гетманцевим стосовно того, що якщо є вина, має бути покарання. Бо якщо вини немає, то це тиск на бізнес, коли ви йому кажете, що він має там припинити подріблення. Розумієте, про що йдеться мова?

Не може бути такого, щоб ми когось впіймали за руку і тоді домовляємося, а якщо не впіймали, то вони продовжують працювати. Мені здається – це поганий приклад. І мені здається, що домовлятися можна тільки в рамках укладення угоди зі слідством. В жодних інших рамках будь-які домовленості вони межують, вибачте, при всій повазі, з корупцією. Мені б хотілось, щоб про домовленості мови не було і всі працювали за законами.

Але я не торкаюсь ваших економічних успіхів, я вам їх щиро бажаю. В мене чотири коротких питання і я б хотів би, щоб ви відповіли – це питання, які дійсно мене бентежать. Це не напад на вас, я підтримую вашу діяльність і я б хотів би почути.

Перше. От тут пан Железняк згадав керівника Одеського БЕБ Мунтяна і каже, що він зараз проходить оцінювання, атестацію. Мені, до речі, доповідають, що дуже успішно він проходить, не зважаючи на те, що його ім'я згадується, як поганий приклад. Так-от зараз він, за словами Ярослава, проходить атестацію на добросовісність.

Скажіть, будь ласка, якщо є питання до його добросовісності, і вони всім відомі, то чого служба внутрішнього контролю, внутрішньої безпеки, як завгодно її назв'ять, чекає, поки настане час атестації? А я нагадаю, що ви призначені керівником в серпні минулого року, а зараз вже в нас червень, тобто майже рік пройшов. Тобто якщо є питання до добросовісності, мені здається, не потрібно чекати чергової атестації, а потрібно з'ясувати: або це наклеп і людина має працювати, нічого не боюсь, або це не наклеп і людина не має працювати або може бути порушене кримінальне провадження, якщо є підстави, звернення до інших органів. Розумієте? Тобто я не розумію яка тут прив'язка до атестації, якщо є питання. Перше питання.

Друге питання. Мені масово повідомляють співробітники БЕБ, що, на жаль, є випадки, коли бронювання співробітників має штучний характер і використовується як інструмент та елемент тиску на тих, хто погоджується з усіма рішеннями, і на тих, хто не погоджується. Я просив би вас дати відповідь: чи є така інформація?

Ідемо далі. Мені кажуть, ця інформація потребує перевірки, тому я запитую вас, а не стверджую це, що проходження Поліграфа також перетворюється на таку штучну систему додаткового фільтру, завдяки якому можна збити будь-кого. Ну, не пройшов Поліграф і не пройшов. Чи є це правдою, чи ні? І врешті-решт останнє, що мене бентежить.

Двадцять дев'ятого травня були затримані за вірогідні злочини два співробітника БЕБ, один з яких був затриманий за хабар, це був аналітик БЕБ. І аналітик, який був призначений в лютому цього року, тобто вже новим керівництвом БЕБ. Він був заведений на посаду без конкурсу. А потім він переведений на посаду аналітика, тобто була застосована процедура, яка не передбачала конкурс.

Скажіть, будь ласка, я вас не звинувачую, я розумію, що люди – скрізь люди і ви не можете нести, можливо, пряму відповідальність за це призначення, незважаючи на те, що воно пройшло без конкурсу. Але це не перший, не другий, не третій, навіть не п'ятий випадок, коли ми бачимо, що конкурсні процедури внутрішні заважають керівництву, в даному випадку, БЕБ призначати на посади тих, кого вони вважають ефективними. Чи дійсно це так? Якщо так, то, може, ви звернетесь до авторів цього закону? Я до них не належу, але я підтримував закон. Може, ми маємо прибрати всі конкурси внутрішні і дати повну можливість керівнику призначати будь-кого, брати на себе відповідальність, призначати будь-кого - до речі, я прихильник саме такого шляху, - на будь-які посади і відповідати за дії своїх підлеглих, за їх успіхи, за їх невдачі, за їх злочини, якщо вони є. Але працювати, коли йде, коли, вибачте, структура займається не тим, чим має займатись за законом, а внутрішніми процесами призначення, перепризначення, рятування своїх від провалу на конкурсі і так далі, ну, мені здається, так не має бути.

Тому я просив би вас коротко дати пояснення стосовно моїх чотирьох питань. Я вас уважно слухаю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І я би ще додав до цих чотирьох п'яте питання. Як ви відреагували на останнє розслідування Бігуса щодо вашого співробітника та його родини, керівника Бюро економічної безпеки в Київській області? В Києві? В Києві і в Київській області? А, в Києві.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Місто Київ, так. Так, я піду по переліку питань, так, як вони задавалися.

Перше. Згадувалося стосовно досудового розслідування відносно одного з наших працівників чи можливості його здійснення. В цій частині ми, по-перше: а) подали таку пропозицію; б) у нас є нормативне неврегулювання, тому що Департамент внутрішнього контролю, на жаль, точніше, законодавство передбачило, що він може здійснювати оперативно-розшукові дії, і це якраз саме та робота для виявлення кримінальних правопорушень серед працівників зсередини, але не внесена відповідна правка до Закону «Про оперативно-розшукову діяльність». І таким чином, це...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Пане Олександр, вибачте, тут не про кримінальне правопорушення, а про добросовісність. Це різні речі. Про кримінальне правопорушення – то окрема історія.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Я зрозумів, так. Щодо добросовісності, ви сказали про успішне проходження, це не зовсім так. Тобто на теперішній момент у нас за результатами попередніх етапів дійшло до співбесід 18 осіб, серед них і та особа, про яку ви згадали. Тобто далі атестаційна комісія, вона буде проводити вже з ними співбесіду і визначати хто, і яким чином її пройде.

Ми від себе надаємо атестаційній комісії повну інформацію. За кожним фактом, за кожним зверненням, яке до нас надходило, в рамках наших повноважень те, що ми можемо робити, як ви сказали, є розслідування по працівниках всередині, а є перевірки. Ми цю інформацію відпрацювали і надали атестаційній комісії. Підстав для прийняття відповідних рішень на даний час не встановлено.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Тобто за роботою вашої комісії внутрішньої він добросовісний, я правильно розумію?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Ні, не так. Я говорю про те, що ті скарги, які надходили, ми направили інформацію до НАЗК. Тому що ми не маємо право перевіряти, відповідно до вимог НАЗК, декларації наших працівників і давати їм свою оцінку. Ми провели внутрішню перевірку і направили цю інформацію до атестаційної комісії, яка в рамках атестації і буде приймати рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, а ви відчуваєте, що оце зараз ваше пояснення, воно просто «тютелька в тютельку» повторює пояснення з аналогічних питань, які нам надавали в минулому житті попередні керівники БЕБ, керівники ДБР, керівники СБ по цих людях, які, очевидно, є недобросовісними. Але зробити нічого нічого не може, розумієте. Тобто це не ...*(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, сорі, типу, точно не фанат Мунтяна, вважаю, і у нас є рішення відповідної ТСК, його, м'яко говорячи, недобросовісній людини, але давайте, типу, розставимо крапки над «і».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Ярослав Іванович, розставте крапки.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Можна я тоді закінчу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Чим наша система дуже сильно відрізняється від інших, які ми вже за 7 років побачили в правоохоронних органах? Дивіться, цей товариш, по якому є, давайте так, за моїм підписом два конкретних зауваження, зараз їх не буду озвучувати, щоб воно вже там було якось об'єктивно. Він за наших законом зобов'язаний пройти переатестацію, він на неї пішов, що говорить про його зухвалість, і зараз дійшов до етапу про перевірку добросовісності.

Як відбувається процес. Я чув, що декілька дуже відомих антикорупційних організацій, можливо, навіть ще декілька народних депутатів, направляємо на Бюро економічної безпеки і окремо на цю комісію, яка проводить переатестацію, де, нагадаю, у Бюро економічної безпеки лише 50 відсотків, а інші 50 відсотків – це представники бізнесу і громадських організацій, наданих міжнародних партнерів, направляю зведену інформацію про конкретну особу або про конкретний перелік осіб. Коли я направив по цьому товаришу на Бюро економічної безпеки вони одразу передаються в комісію і в інші наші незалежні антикорупційні органи, зокрема, НАЗК, якщо НАЗК знайде факт незаконного збагачення, там була умова про ці факти в тому числі, то вони відповідно передають це, або дають свій протокол, або НАБУ.

Паралельно з цим, конкретно зараз, коли ми з вами говоримо, наступні тижні, оця комісія, яка, ще раз, складається тільки половини із БЕБ, беруть до уваги всі ці зауваження, всю інформацію, яку вони зібрали, у них є достатньо потужний секретаріат, наскільки я пам'ятаю, оплачений німецьким проектом німецького посольства, і виносять свій вирок. Як, умовно, у нас відбувалося по конкурсам на зайняття посади БЕБ, митниці, НАБУ і навіть зрадженним конкурсом, не до кінця доведений АРМА.

Тому ось так воно має бути. І так, Макс, там поки що із того, що я бачив немає конкретних рішень НАЗК. Вони можуть бути, якщо вони доведуть...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Ярик, при всій повазі, я б не втручався в твою розмову з поважним...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні, колеги...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Я розумію, що ти його захищаєш, але я не нападаю на нього зараз, я так...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. ...розумію, готовий його захищати, я голосував за цей закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Макс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, давайте по черзі.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Да, далі, я жодного питання про атестаційну комісію не поставив. Я кажу про те, як працює служба внутрішнього контролю, що якщо завтра виявиться, що комісія визнає його недоброчесним, а служба внутрішнього контролю 10 місяців не звертала на це увагу, то щось там не так працює. Розумієте? А ти пояснюєш нам всім як працює атестаційна комісія. Це взагалі не моя справа. Розумієш?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ну, це трохи різні речі: служба внутрішнього контролю...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Да, різні речі, я розумію.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Перевірка на доброчесність.

_____. Можна я теж доєднаюся, Данило Олександрович, якщо можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, Вибачте, ні, ні. По черзі давайте, друзі мої любі. Давайте, ми зараз вже... ніхто не буде нікого чути, бо...

Дивіться, я чесно от все почув, да, цю процедуру почув прекрасно і почув як, власне, ви її бачите для себе. Але я хотів би зазначити, що ця особа, він же, ну, скажімо так, він став просто символом, він символом став явища певного, того явища, яке нас змусило перезавантажити БЕБ.

Я до чого це говорю? Я говорю до того, що він не один там, а їх там багато, як, наприклад, та людина, яка є героєм сюжету Бігусів. Вона також зі своєю історією з БЕБ, наскільки я розумію, він там працював раніше. Але був призначений, вже новим БЕБ був призначений, був підвищений, був без очей от, ну, скажімо так, аналізу всього того, про що говорить Бужанський, і що мала би аналізувати служба внутрішньої безпеки.

Воно так, як ви говорите, працює тоді щодо тих людей, які антикорупційні організації, згадані вами, визнали винними і щодо яких написали листи. Якщо так воно є, то давайте замінімо службу внутрішньої безпеки на антикорупційні організації, тоді вони хоча б будуть нести відповідальність за це, ми ж теж не проти цього. Але в усьому іншому, крім цих листів, воно повністю повторює ті моделі, які ми чули раніше. Згадайте, будь ласка, ми ж викликали того ж самого Мунтяна ми заслуховували, так само були розслідування, були нам пояснення, що тут ми не знайшли, тут не змогли довести, там ми спрямували листи, там третє, там десяте. Але крім нього, їх же сотні, розумієте, прізвища, яких ми навіть не знаємо, хто вони такі. І це свідчить про те, що система не працює. Бо навіть для того, щоб звільнити найодіозніший символ цієї системи, нам потрібен всенародний скандал, нам потрібні листи антикорупціонерів, нам потрібні посольства. Розумієте? А все інше воно відбувається так само, як відбулося. Оці призначення спочатку на не конкурсні посади, потім переведення на конкурсні посади. Це ж схема Мельника. Ви ж пам'ятаєте, Ярослав Іванович, ми ж її з вами і викривали на ТСК. Це схема Мельника.

Але знову ж таки я не проти цього, я хочу просто, щоб був відповідальний, хтось ніс відповідальність за призначення цієї людини. А то в нас так виходить: там комісія, тут комісія, там комісія, людину схопили на хабарі, ніхто у відставку не йде, бо він же... його не призначали. Людину не побачили, що він там щось робить, ніхто у відставку не йде, бо там хтось... Тобто розірвана відповідальність і повноваження. А я за те, щоб це звести в одній особі, в Цивінському, наприклад, щоб він мав можливість призначати і мав можливість... але ми з нього могли спитати Бо так, як зараз він пояснює, нам треба взагалі йому подякувати за роботу і очікувати... Я не знаю, чого очікувати. А пройшов вже рік майже. Зараз от два місяці, півтора місяці і буде вже рік. Це щодо однієї, навіть такої проявленої особи, до якої є питання у всіх абсолютно, і у вас, і в мене, і в Бужанського, у всіх є. А скільки там ще таких, яких ми навіть не знаємо, розумієте, в чому справа? Тому і занепокоїли нас з приводу того, що система не працює. От у чому проблема. Дякую. Давайте БЕБ, будь ласка, продовжуйте.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дозвольте я по іншому питанню. От згадали про переведення на аналітика.

Перше. Я хочу констатувати, що це не відповідає дійсності. Значить, аналітик Бюро економічної безпеки не затримувався відносно нього ніяких кримінальних проваджень немає.

У нас є посада провідний спеціаліст – це найнижча посада в ланці державної служби за трудовим договором, на яку дійсно в лютому місяці ми взяли людину, і, яка вчинила кримінальне правопорушення, за яке його було затримано. Тобто переведення його на якусь посаду таких фактів не було і немає, і не може бути. Це якби в контексті. Так дійсно, його притягнули до відповідальності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, аналітик є державним службовцем чи ні? Як це співвідноситься?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Аналітик є особою начальницького складу, він має звання. А та особа, яка була затримана, вона працювала в Департаменті аналітики, умовно, помічником. У нас є сантехніки, електрики, помічники слідчого, а це помічник аналітика. Тобто це технічна посада, він абсолютно не має нічого спільного з самою посадою аналітика. Але він працював у цьому департаменті. Дійсно, він вчинив правопорушення, і ми зараз з ним активно працюємо, це в контексті переведення на посаду, цього немає і це не відповідає дійсності, що це аналітик, це помічник.

Тепер щодо бронювання. Так, дійсно, у Бюро економічної безпеки з цим є наступна історія, що особи начальницького складу заброньовані на 90 відсотків, особи державної служби лише на 50 відсотків. І так, дійсно, частина осіб незаброньовані, частина осіб заброньована. І є різні, можливо, там можуть бути якісь оцінки. Але відповідно до встановленої нормативної бази ми бронюємо тих людей, які відповідно до чинного законодавства, які і виконують основну роботу.

Щодо до поліграфу. Значить, жодного факту, щоб за результатами поліграфу когось було звільнено, немає. Я знаю, що є такі теорії ходять окремої особи, але в цілому поліграф у 95 відсотках – це більше для того, щоб пояснити ситуацію, коли є якась попередня інформація. Ідентифікувати ризики. Так дійсно, ми розбудовуємо цей підрозділ. І, так, дійсно, всі працівники, які зараз працюють, його пройдуть; і ті, що пройдуть, теж пройдуть. Тому що це є один зі способів і аргументів, як запобігти ризику. Але звільнень за результатами поліграфа у нас немає, орієнтуюча інформація, не більше.

І останнє питання: щодо Бігуса і розслідування. Я, в принципі, вже про це писав і публічно: у нас за кожним фактом виходу якоїсь інформації авторитетних журналістських видань розпочинається перевірка або службове розслідування. Так само і за цим фактом. І якщо, наприклад, питання стосується декларації, ми звертаємося по допомогу до наших партнерів, в даній частині це до НАЗК. Але тут теж як би теж слід відмітити, що саме вказаний працівник зі своєю командою задокументував і викрив чернівецьку тютюнову фабрику. І ми будемо ретельно розбирати всі питання, тобто для нас будь-яка інформація в засобах масової інформації має значення. Ми розпочинаємо перевірку, але проводимо її об'єктивно. Якщо факти підтверджуються, ми реагуємо. Якщо факти не підтверджуються, ну, тоді відповідно інформуємо тих, хто це повідомив, і працюємо далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, а він відсторонений, поки ви проводите перевірку?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. На даний час ні, не відсторонений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чим це відрізняється, Олександр, а чим це відрізняється від того, що було при Мельнику? Такі самі відповіді, ну, дивіться, один в один. Ну, хоч відсторонить...

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Данило Олександрович, я поясню. Якщо у нас є факти, там, де мова йде про порушення службової діяльності, тоді ми осіб відсторонюємо. Якщо у нас є факти, які мали місце раніше: за 5 років до цього, за 7, – хто коли купив квартиру, це йде питання про перевірки НАЗК, тобто це абсолютно різні речі. Там, де в нас відбулася ситуація, наприклад по Одесі, там, де була особа притягнута до кримінальної відповідальності, то в перший день вона була відсторонена. Так само і по цих двох. Як тільки ми з'ясуємо, що є питання, що стосується службової діяльності, реакція йде одразу. Якщо мова йде про якісь ретроспективні речі, ну, ми перевіряємо і з'ясуємо, воно не має відношення до теперішнього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я просто хочу поділитися з вами досвідом неререформованої Державної податкової служби з якою в мене, не буду лукавити, напружені відносини. Але коли ми виявили, мої помічники виявили підприємство LiOR-бутік в Одесі, яке подрібнювалося на ФОПів, не сплачувало податки і не било чеки, реалізуючи товари, ну там речі, вони, господи, шмотки реалізували, коротше.

Так-от власниця є дівчина прекрасна, яка має свої соцмережі, торгувала цим через соцмережі, власне, дуже такий маркетингово розвинутий бізнес був у неї. А чоловік – заступник керівника Державної податкової служби області. І от вони так поєднували одну діяльність з іншою. Коли це було викрито, він був звільнений. Бо живучи і ведучи єдине господарство з тим, хто ухилиється від оподаткування, неможливо не знати про це і не допомагати ухилитися – це ж очевидні речі, ну для суспільства очевидні речі.

Тому робіть висновки – це ваша відповідальність, звичайно. Але хочу нагадати вам, що податкова неререформована чи недореформована, а ви в нас вже реформовані.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Данило Олександрович, можна, я закінчу, дуже швидко.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Максиме, а чи можу я, з вашого дозволу, дати репліку, відповідь?

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Звичайно.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дивіться, ну тобто ми насправді в цій історії послідовні, якщо ви бачите і ми публічно про це повідомили, там у нас був факт по Київській області, ну керівник вже не працює, хоча його причетності до безпосередньо події немає. Але будь-який керівник несе відповідальність за те, що відбувається в команді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, оце дуже правильне рішення. Дякую. Бужанський.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, да.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Пане Олександр, вашу відповідь по бронюванню повністю приймаю, тобто ви як керівник визначаєте, керівництво визначає, хто має бути заброньований, бере на себе відповідальність, зрозуміла для мене модель, питань з цього приводу немає. Я не зрозумів, тобто я не знаю прізвища навіть цього аналітика чи помічника аналітика, який був заарештований, і мені взагалі байдуже хто він такий. Я не почув від вас: чи проблема з конкурсами. Я не хотів би тут в рамках цього засідання, там є багато інформації про багато людей, яких намагаються провести через конкурси, їм не вдається. Тобто я тут зараз не занурююся вглиб. Я хотів би вас спитати: чи є взагалі проблема з роботою через систему конкурсних призначень? Якщо все добре – скажіть, будь ласка, що все добре. І я зафіксую на цей час цю відповідь, далі подивимосся як буде. Якщо ви вважаєте як керівник, що конкурсна система заважає вам як керівнику побудувати ефективну систему керування органом – кажіть і це також відповідь, ми будемо її вивчати і досліджувати, аналізувати.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дякую.

Значить, я розподілю відповідь на дві частини. Перша. Значить, стосовно конкурсів на посади начальницького складу – це детектив-аналітик, ну, ключове слово нашої інституції, яке працює назовні. Значить, тут зараз в нас є впорядкована система, вона складна, там є 13 етапів. Я вважаю, що на етапі встановлення інституції вона відповідає своєму часу. Це довго відбувається, ну, тобто через те, що є 13

етапів конкурсів, ми їх вже проводимо близько п'яти місяців, я сподіваюся, в липні будуть перші призначення. І я думаю, що на цьому етапі раціонально, щоб так воно і працювало, хоча це займає певний час.

Але є інша проблема – це державна служба. Значить, в чому тут проблема? Що особа, яка проходить... Перше. Значить, умови приходу на роботу в державну службу в БЕБ найскладніші, ніж у всіх інших органах, в принципі. Поясню чому, значить, яку б особу ми не взяли завтра на роботу на державну службу, автоматично ця особа попадає на атестацію. І, навіть не працюючи раніше в БЕБ і не будучи причетною до того, що призвело до самої атестації, вона іде на ряд тестувань, які достатньо є складні. І ми вже на сьогоднішній день маємо приклади, коли особи, які прийшли під час того, як я працював, не пройшли атестацію, були звільнені саме за непроходження атестації, хоча раніше до самої системи ми ніякого відношення не мали. Якщо ця особа навіть пройде атестацію, то надалі буде прийнятий Закон «Про державну службу», і вона знову піде на конкурс. Тобто людина проходить три конкурси і це, дійсно дуже ускладнює, як то кажуть, у симбіозі з тим, що не найкраща заробітна плата, ускладнює нам набір персоналу.

І тут, як на мене... ми вже подали відповідні пропозиції і будемо вдячні за підтримку, якщо в цій частині буде визначений порядок добору на державну службу, який буде, ясно що простіший, аніж на начальницький склад, бо комісія з 12 осіб, тобто 13 етапів для того, щоб взяти там, скажімо так, працівника навіть технічного персоналу, там електрика чи ще когось, мені здається, що це занадто. І тут, дійсно, необхідно визначити більш простіший порядок. Ми пропозиції надали. Якщо вони будуть підтримані народними депутатами, це буде дуже цінно. Це в контексті того, що ви задали питання за конкурс.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Ці пропозиції вони стосуються не лише БЕБ, а всіх органів правоохоронних, які працюють за такою самою системою, правильно я вас зрозумів?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Знаєте, в різних органах є свої системи добору. Лише для БЕБ зараз є така проблема з державною службою. В інших органах мені про неї невідомо.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Пане Олександр, останнє питання. Наскільки я пам'ятаю, БЕБ у нас аналітично-правоохоронний орган, зазвичай звичайно правоохоронний, тобто ви маєте бути у введенні нашого правоохоронного комітету, але всі давно погодились, що ви підпорядковані фінансовому комітету. Але я чув неофіційно, що ви зверталися з такими пропозиціями. До кого ви звернулись? Чому ви не повідомили про цю проблему, поки я вас не спитав, ви про це не казали, ані правоохоронний комітет, ані податковий комітет...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому? У нас є листи з численними пропозиціями, Максим Аркадійович.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. А, є. Тоді вибачаюсь. Вибачаюсь, вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ми взагалі от більше схилиємося до того, щоб дати можливість керівнику правоохоронного органу взагалі визначати цих людей, тобто опційно, якщо йому треба комісія, то він визначає цю комісію, якщо не треба комісія...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Я підтримую цю пропозицію, що керівник сам несе відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не визначає цю комісію, але несе відповідальність, щоб не було цього цирку з перекиданням «гарячої картоплі» з рук в руки. Далі пішли. Да, будь ласка, Марчук Ігор.

МАРЧУК І.П. Доброго ранку, Данило Олександрович, колеги, я постараюся коротко, в мене один коментар і два питання. Я, по правді кажучи, не дуже розділяю оптимізм Ярослава щодо спільної і потужної співпраці. Тому що, на мій погляд, народний депутат має займатися законодавством, а не розслідуванням, а відповідні державні органи, за якими ми і платники наших податків платять заробітну плату, займатися своєю справою, ловити негідників і таке інше.

Наше завдання – це змінювати законодавство, яке б максимально ефективно допомагало вам свої функції виконувати. Але якщо народний депутат через свої розслідування буде стимулювати вас до діяльності, то я рахую що це не зовсім правильно.

Далі. Далі два акценти, які я б хотів зробити, і це перший, він пов'язаний з ринком нелегального алкоголю. Думаю, вже всім відомо, що ми намагаємося максимально легалізувати, особливо малих виробників алкогольних напоїв. Але якщо не буде відбуватися якісна робота з вашого боку і в інтернеті будь-хто, практично без жодних перепон, зможе купити від спирту до будь-якої готової продукції, то як би ми з Данилом Олександровичем, з колегами не старалися легалізувати і вивести вбілу цей ринок, ми просто це не зможемо зробити.

Другий момент. Ми, на жаль, будемо змушені трансформувати нашу спрощену систему оподаткування. Тому що ми рухаємося в Європейський Союз, і ми розуміємо, що там є свої вимоги, свої регуляції, і це надзвичайно болючий, і з політичної точки зору, і з практичної точки зору, процес.

Тому я би хотів звернути вашу увагу ще на величезну кількість тих, хто без жодної реєстрації займається економічною діяльністю, на ринки, які діють там в районі Одеси, в районі Харкова, де працюють тисячі іноземців незареєстрованих, де працюють під дахом правоохоронних органів тисячі незареєстрованих громадян України, які, по суті, займаються нелегальною діяльністю і тим самим дискредитують українських підприємців. І, дійсно, вони потім приходять до нас і питають, почекай, а як ми в таких умовах, який сенс нам працювати відповідально чесно, коли біля мене стоїть 10 чоловік, які взагалі незареєстровані.

І крайній момент. От тут Максим Аркадійович, акцент зробив на перевірці, на поліграфії. Я би хотів цю тему трошки продовжити. Скажіть, будь ласка, наскільки я розумію і те, що я почув від ваших коментарів, ви вмикаєте процедуру детектора брехні тільки тоді, коли є якась підозра, чи це, я б сказав,

нормальна практика, а, по-перше, перевірити всіх, хто зараз працює у БЕБ, і всіх тих, хто буде працювати, там через певні процедури. От я би хотів, щоб ви це пояснили?

І друге, чи робите це ви власними силами, чи залучаєте якимось там бізнес для того, щоб через екстрафахівців у цій сфері ми були б впевнені, що там не буде якоїсь кругової поруки і не буде використовуватися отой засіб, про який Максим Аркадійович сказав, що для своїх поліграф, а для інших можна і без нього. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дякую за запитання. Тепер два слова... *(Не чути)*

Перше – алкоголь. Якщо брати 2025 рік, ми в сім разів більше вилучили продукції. Так, дійсно, це є один з пріоритетних наших напрямків роботи – це акциз, – робота по ньому посилена.

А стосовно місць продажу, я поясню нашу логіку, як ми працюємо. Ми концентруємося насамперед на виробництвах, на місцях накопичення, ну, і тоді вже на реалізації. Тобто виявляємо, звідки воно береться.

А щодо роботи без взагалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Реєстрації.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Без реєстрації. Значить, дивіться, з самого початку, і це насправді інколи створює для нас проблематику, але наша позиція така, що ми працюємо насамперед з «чорним» бізнесом – ті, хто взагалі не зареєстровані, не платять, ну, тобто їх взагалі, умовно, в полі офіційному немає, - тоді з «сірим», а тоді вже з тими, хто більш високорівнево вчиняє правопорушення. Тут якраз насамперед в контексті побудови справедливості. Тому що, дійсно, якщо один магазин з однієї сторони, або заправка зліва по вулиці, вона платить всі податки і сплачує акциз з палива, а праворуч через дорогу стоїть заправка, де вона взагалі юридично не існує, і люди працюють без працевлаштування, і продається там товар незаконно, оце для нас пріоритет. І тому це був один з перших напрямків, зокрема в тому числі як за зверненням комітету, які ми ретельно відпрацювали по всій Україні. Але це стосується і інших напрямків також, зокрема там у сфері електроніки і інших. Тобто наш пріоритет... Але тут в чому є особливість: що якщо є об'єкт, який взагалі не зареєстрований, то він ніколи нічого не відшкодує в бюджет на пряму, бо не існує юридичної основи. Але це наш пріоритет, щоб з цим боротися і, в принципі, тим, хто платить податки, показувати, що цей вигідно, а вчиняти такі дії без ліцензії, без реєстрації і мінімізуючи податки не вигідно, тому що будуть відповідні наслідки.

Щодо сайтів. Так, є проблема, але ми працюємо. Близько 30 сайтів було заблоковано за нашими 42 рекомендаціями і цього недостатньо. Але тут як би є теж один з моментів, це полягає в тому, що ми зараз розвиваємо наші спроможності, кількість працівників, тому що ми працюємо по різних напрямках, вона недостатня, але це наш пріоритет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую-дякую.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Тепер стосовно Поліграфу, як працює Поліграф? Ну, як ви знаєте, що я теж пройшов Поліграф перед тим, як прийшов на посаду. Перше. Значить, всі працівники, які приходять до нас на роботу, проходять добір, на добір, всі проходять первинну перевірку на Поліграфі, абсолютно всі.

Друге. Планові перевірки, тобто здійснюється перевірка працівників, які працюють в системі, і виявлення ризиків, і... ну, тобто це планова робота.

І третє – це службові розслідування, тоді, коли надходить до нас якась інформація, звернення, заяви, будь-що, якщо ми бачимо, що це можна перевірити за допомогою цього інструменту, ми його використовуємо. Значить, ми розвиваємо власні спроможності. І на теперішній час в нас є вже перші працівники, які роблять. Так їх недостатньо на ту кількість працівників, яка є. Але в нас вже теж на завершених конкурсах щодо призначення відповідних спеціалістів для того, щоб ця історія була максимально планова.

І теж дуже важливий момент, що відповідно до діючого закону, на мою думку, це не зовсім хороша норма, але вона є, і ми її виконуємо. Всі матеріали Поліграфу вони повинні бути знищені протягом семи днів. Тобто я вважаю, що, напевно, прохання розглянути питання, щоб її змінити, бо я вважаю, що ця інформація має накопичуватися від того, як людина прийшла, і як там, що, де відбувалось. Але на теперішній момент ця вся інформація знищується. І в контексті того, щоб там якимось десь використати, воно просто неможливо з врахуванням вимог закону. Тобто робота з Поліграфом у нас побудована повністю комплексним шляхом, як превенція, так і реакція на якусь певну подію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, хто ще хоче?

ЮЖАНІНА Н.П. Пане голово, я хочу. Світиться Lenovo, я вийшла з іншого комп'ютера на комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. У мене, шановні колеги, три питання до БЕБ. Я правильно зрозуміла, почула, що укомплектований штат працівників на 28 відсотків? Дайте, будь ласка, відповідь. Ви на початку говорили.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Так, це відповідає дійсності, 1143 працівники.

ЮЖАНІНА Н.П. Дякую.

Тобто я от хотіла звернути вашу увагу, пане Даниле, коли весь час поливали брудом спрощену систему оподаткування, наскільки зараз якісно БЕБ зміг продемонструвати і показати, що дроблення відбувається якраз великими підприємствами, якраз групою компаній, які використовують спрощену систему оподаткування. І зовсім не потрібно знищувати спрощену систему оподаткування як таку, коли ми вперше від державної інституції почули, ось воно, де відбувається дроблення.

І тут настає наступний момент. А яка відповідальність нашого далі комітету з тим, щоб допомогти вирішити це питання. Бо коли пан голова сказав, що йдуть двома шляхами, тобто відшкодування збитків через дроблення і припинення самої моделі існування такого бізнесу. То тут я хотіла би, щоби ви організували, чи на площадці комітету, чи в іншому місці, роботу БЕБ, Податкової служби і нас членів комітету.

Я зацікавлена в тому, щоби зрозуміти, який шлях вирішення цієї проблеми можна запропонувати, з внесенням змін до законодавства, до Податкового кодексу, чи без внесення змін, для того, щоб нам не втратити бізнес і надходження платежів, і вивести їх в «білу» модель роботи. В «білу» модель – це не значить «переходьте, будь ласка, всі на загальну систему оподаткування і платіть податки». Ні чого так і приблизно не буде, все це має бути зараз продискутовано і знайдений варіант, як вирішити питання.

Тому прошу звернути на це увагу і найближчим часом організувати такі робочі групи для того, щоби ми всі почули пропозиції БЕБ, Державної податкової служби і нас – народних депутатів, які також спілкуються з різними бізнесами і теж мають свої пропозиції.

І третє питання – це щодо того повідомлення, яке опублікувала Державна податкова служба, про виведення за кордон 198 мільярдів гривень через 2300 компаній, які після здійснення зовнішньоекономічних операцій фактично зникли. Вони дають всі ознаки того, що це була організована злочинна група, я по-іншому не можу назвати, сім регіонів, де це все відбувалося.

Я хочу вас запитати, чи знаєте ви про цей, не знаю, напрямок, який має точно бути розслідуваний. Я не думаю, що зараз 198 мільярдів гривень неотриманої експортної виручки можна списати. Взагалі, чи розслідує БЕБ цей кейс, якщо можна так сказати, чи ви долучені до цього, чи в руках яких правоохоронних органів знаходиться розслідування цього випадку?

Тому що все, що мені вчора стало відомо – це, до речі, знову замовчування нашого комітету. Коли відкрили морський коридор і пішло злочинне туди зерно різне, скуповували за готівку по всій Україні і ніхто на це не реагував, а тепер маємо такі наслідки. До того ж, ще податкова нарахувала комусь 70 мільярдів пені. Кому? Не існуючим компаніям? Що це таке, поясніть, будь ласка? Давайте звернемо увагу комітету на весь цей пакет і будемо далі його супроводжувати.

Але в мене питання до БЕБ. Чи ви в курсі, чи ви займаєтесь, чи є у ваших матеріалах розслідування цього злочину?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЮЖАНІНА Н.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Ніна Петрівна. Зараз, вибачте, будь ласка, я коментував, тут ви мене згадували. Недостатньо уважно ви слідуєте за тими моїми заявами, якщо ви сприймаєте їх як поливання брудом системи єдиного податку. Недостатньо уважно. Бо насправді з першого дня я борюся з 2019 року з використанням єдиного податку великим бізнесам з метою ухилення від оподаткування ПДВ. І мені здається, що і мої наміри, і мої дії, і мої слова, які з діями не розходяться, вони достатньо очевидні як і, власне, те що ми робимо.

Якщо у вас є ті чи інші пропозиції щодо покращення законодавства і відмежування, недопущення зловживань системою єдиного податку, безперечно, давайте їх обговоримо, ми підтримуємо. Обговоримо, а потім їх підтримаємо із задоволенням. Пропозиції від Кабінету Міністрів, Міністерства фінансів ми з вами бачили, це ПДВ для ФОПів. Поки що ми відклали це рішення з певних питань.

А щодо сільського господарства, то також чи цих виведень виручки, і повідомлення вчорашнє Державної податкової служби, то так само хочу вам нагадати, що саме наш комітет і я особисто ініціювали режим експортного забезпечення сільськогосподарської продукції, разом з депутатами нашого комітету, дуже вдячний за допомогу і за підтримку цього рішення. Ми прийняли відповідний закон, який запрацював з грудня 2024 року. І власне це призвело до того, що на сьогодні це явище повністю припинено, воно взагалі не відбувається, кеш на ринку сільськогосподарської продукції, якщо не знищено повністю, то зменшено до абсолютного мінімуму за всю історію. Я, до речі, вчора зустрівся з аграріями, з ВАР, і вони дякували за це рішення до якого також долучені були аграрії.

А те, що з 2022 року по 2024 рік таке відбувалося і виведені величезні гроші, я думаю, що і раніше це відбувалося. І за повідомленням податкової вони про це, власне, і говорять, то так дійсно, це є невідомі, вірніше це кинуті вже компанії, це фіктивні підприємства, які не могли забезпечити жодним чином повернення валютної виручки і не хотіли цього робити. Це абсолютний злочин, який був здійснений, який ми спільними зусиллями припинили і дуже за це все вдячні.

Щодо відповіді на питання, будь ласка, Бюро економічної безпеки.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Коротко щодо ФОПів. Тут такий короткий меседж, наша позиція. Ми ставили перед собою завдання насамперед захистити тих підприємців дрібних, які здійснюють свою діяльність чесно, це дійсно маленькі якісь підприємства.

І реалізуємо комплексно підхід до того, щоб ті хто використовують цей інструментарій, фактично будучи великим бізнесом, мінімізувати свої податки, щоб ці речі припинялись, за це неслась кримінальна відповідальність, були відшкодування в бюджет, і були усунені причини і умови. Тобто, це не боротьба з ФОПами, як з ФОПами, це боротьба лише з тими, хто використовує цей інструмент.

А ті, хто використовують його правильно і відповідають всім вимогам, вони повинні працювати. Це якраз, я вважаю, наша спільна місія захистити чесний бізнес від тих, хто використовує інструментарій.

Щодо другого питання. Я вважаю, по-перше, зараз йде онлайн і будь-які питання досудових розслідувань і якихось цих моментів, їх доцільно обговорювати в закритому режимі або вже безпосередньо на комітеті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Да, Ніна Петрівна, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Дякую за відповіді. Насправді я щодо розслідування цього зернового коридору це не в минулому було не колись було, це був 22-й, 23-й, 24-ті роки і тоді, коли абсолютно мали ми великі простині за результатами півріччя і можна було все це зупинити, це не було зупинено, не було політичної волі, бог з ним, не до вас претензії, пане Данило. Але це відбулася така яскрава історія, коли під супроводом певних державних органів відбувся злочин. Тому, я думаю, що колись і, можливо, вже розслідується.

Я щодо робочої групи, обов'язково прошу її створити, не закриватися тим, що нібито ось рішення, яке пропонує нам уряд, це ПДВ для ФОПів. Ні. Абсолютно, очевидно, що в даній системі дроблення великого бізнесу через ФОПів, і це окремі напрямки тільки діяльності такі є, і ми про це знали. Ми маємо зараз проговорити. Є пропозиції. Я знаю, що є в податкової служби свої пропозиції. БЕБ теж уже не один раз зустрічалися і обговорювали. Давайте долучимося і зробимо робочу групу по спільному напрацюванню, щоб ми потім не йшли, якби, в різні сторони, а все ж таки розуміли, що такий навіть бізнес, про який ви обговорювали в першій частині, який там накрили 3500 ФОПама. Він не буде працювати вбілу, якщо ми не запропонуємо якусь перехідну модель. Тому що ви зараз отримуєте ефект, коли вони зупиняться на декілька місяців потім обов'язково знайдуть схему, як повернутися до такої їхньої фінансової моделі. Тому треба зустрічатися і обговорювати. Я прошу просто організувати цю робочу групу і далі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, я в цьому рішенні комітету, який ми будемо голосувати доручення дайте Мінфіну, митниці і податковій подати свої пропозиції щодо вдосконалення системи єдиного податку з метою усунення можливості зловживання великого та середнього бізнесу з використанням системи єдиного податку, створити робочу групу, і робочу групу очолить Южаніна Ніна Петрівна.

Ніна Петрівна, але я з іншого боку абсолютно не погоджуюся з вашою ідеєю щодо перехідної моделі, вибачте, будь ласка, і чомусь перехідна модель не потрібна ні АТБ, ні Варусу, ні іншим «білим» мережам. І якщо ми з вами говоримо про те, що вони, ці ухилинти, умисно подрібнюючись на ФОП, мали додаткову маржу роками, якщо не десятиріччями, і мали перевагу конкурентну перед «білим» бізнесом, а зараз ми їм вклоняючись, робимо ще якісь перехідні періоди. Ну, серйозно? Мені здається, що тут не те про що про перехідні періоди не можна говорити, тут треба говорити про відшкодування збитків, заподіяних державі. Бо інакше ми дискримінуємо «білий» бізнес, а це ми з вами робити не можемо аж ніяк. Дякую.

Отже, давайте...

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Данило, я впевнена, що напрацювання робочої групи, можливо, вам не сподобаються, але вони будуть спільною точкою зору, до якої ви теж маєте прислухатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер.

ЮЖАНІНА Н.П. А наскільки цей бізнес «білий», про який ви сказали, ну, я трошки сумніваюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, добре. Дякую.

Далі пішли. Отже, хотілося б перейти врешті до конкретних галузей і конкретних питань. Почнемо з підакцизки, почну з того, що, знову ж таки, я прошу мене почути Бюро економічної безпеки, нам не потрібні удавані перемоги, нам не потрібні удавані перемоги. Тому, якщо ви говорите про тіньовий ринок палива... про тіньовий ринок тютюну, тіньовий ринок тютюну, то не треба порівнювати 2023 рік, 2023 рік, де рівень «тіні» був 22 відсотки, з 2025 роком, де він є 17,8. Треба порівнювати кінець 2024 року, де тютюновий ринок нелегальний – 12,6 відсотка, з 2026 або 2025 роком, де майже 18. Розумієте? І те, що відкат відбувся, ну, це ж очевидні речі. І тобто тютюнщики про це говорять і всі, при всій повазі до вас, не те що ви не помічаєте цей факт, очевидний факт, це не йде вам на користь. Бо вас читають розумні люди, які розуміються на цих цифрах, і ви просто себе дискредитуєте, коли ви задачку підганяєте під відповідь. Так не треба робити.

Тепер, ви говорите про підвищення, про податкові показники у виробництві тютюнової продукції і про те, що відбувся приріст, приріст вироблених всередині країни та імпортованих товарів на 27 відсотків. Але, вірніше, і приріст відповідних, вибачте, не товарів, а саме акцизного податку з тютюнових виробів на 27 відсотків. Але такий приріст відбувся за рахунок інфляції 9,2 мільярда гривень та надміру сплаченого акцизного податку з імпортованих товарів станом на 01.01.2026 року – це плюс 13,3 мільярда гривень. Тобто з урахуванням впливу ставки інфляції та переплати надходження у 2025 році менше, ніж у 2024-му на 5,1 мільярда гривень. Менше ніж у 2024-му на 5,1 мільярда гривень!

Дивіться, вам ніхто за 2025 рік не може пред'явити, по великому рахунку, ви менше пів року були на посаді і, зрозуміло, що це не ваші показники. Нащо ви займаєтесь маніпуляціями? Кому, для кого це треба? Давайте діагностувати проблему і швидко на неї реагувати, а не вдаватися, що ви щось здобули. Крім цього, рівень сплати ПДВ виробниками тютюнових виробів знизився з 16,8 відсотка на 16 відсоткових пунктів, тобто на 0,8. Тобто з 16,8 до 16, що є поганою дуже ознакою.

Далі. Разом з тим у 2026 році ми бачимо певну, як, фіксацію нелегального ринку на рівні, тобто він на рівні похибки, тобто вже в 2026 році, в порівнянні із жовтнем 2025 року, нижче на 0,2 відсотка по дослідженню (*Не чути*). Це не багато, але є певна принаймні стабілізація, не знаю, що буде далі, але як про перемогу, тут теж нема про що говорити.

Тепер візьмемо горілку, лікєро-горілочані вироби. Ну це, дивіться, ну це «притча во язицех», ми говорили про неї і говоримо про неї з усіма ітераціями БЕБ і говоримо про неї одне й те саме. У нас були шоу-програми з демонстрацією цих багів зі спиртом, з горілкою, які ми придбавали прямо на комітет, через інтернет. У нас були там різноманітні шоу-програми з виходами на точки. Тобто аби довести БЕБ, що нічого не треба робити, аби виявити злочин, тобто він виявляється достатньо швидко.

У нас були домовленості з Новою поштою про перевірки і з Укрпоштою про перевірки вантажів, посилок, які вони надсилають, на предмет лікєро-горілочаних виробів. Тобто да, і до речі, Нова пошта вона дуже схвально відгукнулася на наші прохання щодо цього.

Тобто нема ніякої проблеми, аби вирахувати і встановити цей злочин, бо він є відкритим, він є у всіх телеграм-каналах, в інтернеті, він абсолютно ніяким чином не обмежений, вони здійснюють такий самий маркетинг, який здійснює маркетинг будь-який легальний бізнес. І не треба бути навіть аналітиком для того, аби встановити, чи не треба бути Шерлоком Холмсом для того, аби встановити ці зв'язки між ланцюгами постачання цієї продукції.

Тому, безперечно, ми вимагаємо від вас навести порядок в лікєро-горілочаних виробках. Але на відміну від тютюну, де все ж таки більше ваша робота, ми тут вимагаємо також взятися за роботу Державну податкову службу. Ми вважаємо, що вона недопрацьовує, недопрацьовує. Дивіться, да, і знову ж таки, ви заявляєте про податкові показники, які значно збільшилися у 2025 році на 11,9 відсотка, більше ніж у 2024 році. Але дивіться знову ж таки приріст пояснюється інфляцією та надміру сплаченим акцизним податком. Тобто, а, якщо ми приберемо інфляцію і приберемо надміру сплачений підакцизний податок, то ми побачимо, що навпаки є зниженням. При цьому рівень сплати ПДВ так само, як і в тютюні знизився з 5,6 відсотка до 5,1 відсотка. Ви собі не уявляєте, скільки здоров'я поклали ми всі на те, аби у 23-му, 24-му році збільшився цей відсоток, аби вивести з тіні цей важкий і надважкий ринок. Це була робота передусім Податкової служби. Але, безперечно, і також зверталися до правоохоронців. І це зробити можна, ми точно знаємо, що це можна зробити, і точно я знаю, що ті процеси, які ми бачимо зараз по цифрах ЛГВ, вони свідчать про те, що ви цього не робите. Ви цього не робите, вони знову входять у тінь. І, власне, від цього достатньо... Мені боляче, бо ті напрацювання, які були з урахуванням навіть прийняття Закону про оподаткування спиртових заводів за їх обсягом виробництва, що взагалі безпрецедентним кроком було, безпрецедентним було кроком. Так-от навіть з урахуванням цього рішення ви не можете дати лад цьому ринку. Тому... Да, і, до речі, у 26-му році, це дуже важливо, рівень сплати ПДВ виробниками ЛГВ продовжує знижуватися і вже у нас є не 5,2 відсотка навантаження податкове, а вже 4,5 відсотка. Розумієте, цей тренд він катастрофічно падає. Коли почалися відпрацювання ринку у 2022 році, то частина виробників мала 5 відсотків навантаження, а частина виробників, половина виробників, 0 відсотків, від 0 до 0,2. І врешті це вдалося по певним місяцям довести до 6-ти чи до 7-ми навіть відсотків, в певні періоди 2024 року. Зараз ми бачимо падіння, це дуже погано. Це щодо лікєро-горілочаних виробів і тютюну. Я переконаний в тому, що ми тут маємо з вами терміново вжити заходів щодо виправлення цієї ганебної ситуації. Будь ласка, Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дякую. Данило Олександрович, шановні колеги, учасники нашої групи. Я, Данило Олександрович, хочу нагадати вам і всім учасникам, які тут є сьогодні про законопроекти, які ми разом з вами, і ви теж є співавтором, зареєстрували в листопаді 2025 року, законопроект 14245. Законопроект про обіг тютюнової сировини, для виробництва цигарок, тютюну.

Я тоді говорив, коли ми з вами спілкувались про це і зараз повторюю ще раз, немає інструменту принаймні ми з вами його не бачили, не існує, напевно, ще поки ніхто не придумав, яким чином зупинити нелегальний обіг тютюнових виробів цигарок, не навівши лад з сировиною. І ми прийшли з вами до рішення цієї проблеми свідомо, роками борючись з тінню в цьому секторі, я зараз говорю виключно про цигарки, не про алкоголь. Там, слава Богу, з спиртовими заводами якісь зміни були, зрушення були і ситуація, звісно, покращилась, у порівнянні з тим, коли ми з вами прийшли в парламент і в цей комітет. З тютюном все стало лише гірше. Ми досягли за період війни максимальних цифр як країна по нелегальному ринку і ці цифри лише збільшуються. Причина лише в тому, що у нашій країні недостатньо жорстоко, жорстко і, скажемо так, професійно ведеться робота по відслідковуванню нелегального обігу вирощення і завезення на територію України сировини. І якщо б ми з вами уявили на секунду, що ми цей ринок сировини взяли під контроль за допомогою Державної митної служби України, податкової, звісно, Бюро економічної безпеки, місцевих органів самоврядування, які теж мали б приймати участь в цьому контролі, наші результати були б набагато краще, бо сировини було б менше нелегальної.

Коли ми з вами подивилися на карту України і побачили скільки ліцензованих ділянок в порівнянні з тими, які не ліцензовані, тобто «чорні», які вирощуються вчорну, ми побачили орієнтовно один до двадцяти. Одна легальна, двадцять нелегальних різних площ від там 10, 20 соток до 20 гектарів нелегальних площ. Це сотні, а можливо і тисячі ділянок, які сьогодні є з тютюном, які просто не обліковані. Ми на сьогоднішній день навіть не маємо в реєстрі жодного сорту тютюну правильно оформленого і зареєстрованого. А він якось росте, його вирощують, збирають і кудись продають. Продають саме тим, хто потім нелегально виготовляє цигарки і продає їх на ринку.

Ми зареєстрували, розробили законопроект і зараз тут присутні в цьому комітеті декілька співавторів, і Ніна Петрівна Южаніна в тому числі, і ви Данило Олександрович, і керівник робочої групи – помічник Ніни Петрівни Сергій Серветник, з якими ми провели колосальну роботу по підготовці законопроекту, і ми з

вами не можемо його в парламенті проголосувати. І я не можу сказати, що протягом всього цього часу великої кількості робочих груп онлайн, офлайн, які ми провели, в тому числі з представниками Бюро економічної безпеки. Я особисто дякую Олександру Цивінському, за те, що принаймні в роботі над цим законопроектом він включився і його заступники, і члени команди, на повну потужність. Більше того вони навіть підготували вже поправки на друге читання, ми ще першого не проголосували.

Ми, як парламент не можемо цього зробити. Причина проста, причина така, що виробники цигарок «білі» і легальні чотири компанії всіляко блокують цей законопроект, не тому що там в тексті щось не так, а тому що вони вбачають, що до другого читання можуть з'явитись зобов'язання або квоти по закупівлі української сировини. На сьогоднішній день, колеги, може хто цього не знає з присутніх, ось ці 4 великі компанії найбільші платники податків, «білі компанії» не купують жодного кілограму української продукції. Жодного кілограму української сировини не купують, везуть сировину виключно з закордону, з різних країн. Там де це або дешевше, або менш якісне, я не знаю, як це відбувається у них, але українську сировину не купують. І лише тому, що вони побоюються того, що ми, можливо, до другого читання, уявляєте собі рівень дискусії, претензії до тексту законопроекту у них немає, який врегулює ринок сировини, вони побоюються, що там може з'явитись, можливо, колись з'явиться норма, яка зобов'яже їх купувати українську сировину. І саме тому вони проводять чисельні консультації з народними депутатами, яких налаштовують на те, щоб вони цей законопроект не голосували.

Ми кожного разу ставимо його в порядок денний, але ми до нього не доходимо. Тому я закликаю всіх, і вас, Данило Олександрович, в процесі перемовин з Міжнародним валютним фондом, з представниками Єврокомісії різноманітних, наголосити на тому, що, якщо так ми будемо будувати нашу роботу, коли з одного боку нас змушують і ми самі того прагнемо боротись з сірим і чорним в тютюновій галузі, а з іншого боку ніяким чином не спілкуються з своїми компаніями, які блокують цей законопроект. Який виключно допоможе нашим правоохоронним органам: БЕБ, податковій, митниці навести лад на ринку сировини з цього все починається. І, якщо ми цього не зробимо наступного року, в кінці цього року, ми з вами і інші представники комітету, які будуть обговорювати цю проблему будуть говорити «Кантар» сказав, що у нас 20 відсотків «чорного», ну, БЕБ там напругся сильно з податковою стало 18 або 19, а може буде 25, а може буде 27. Ніколи, поки не наведемо порядок з сировиною, у нас не буде з вами 5 відсотків у тіні або 4, буде завжди близько 20. Я фахово можу це стверджувати, і тут з нами є колега наш Ярослав Желеняк, нехай теж прокоментує свою позицію, який теж не підтримує цей законопроект, і толком пояснити не може, чому він це робить, але не підтримує, тому що його десь хтось там попросив, в ЕВА висловили свої якісь побоювання. Побоювання чого, що ми дамо можливість у майбутньому через 2, 3, 5 років українським аграріям продавати свою сировину «четвірці»? Це побоювання нас стримує?

Тому давайте будемо відвертими, ми зараз говоримо, що БЕБ. Ну, ви говорите, що БЕБ недостатньо і ефективно працює на ринку тютюну, а я говорю, що це ми з вами недостатньо ефективно працюємо і не даємо достатньо інструментів для того, щоб навести порядок на ринку сировини.

У порядку денному на наступний тиждень знову стоїть законопроект 14245 і я чомусь думаю, що ми знову неспроможні будемо його проголосувати, тому що «четвірка» має більший вплив на народних депутатів ніж бажання навести порядок у цій галузі. Давайте подивимось на наступний тиждень вийде у нас з вами чи ні.

А, якщо можна, то я би хотів, щоб Ярослав все ж таки прокоментував цю позицію непідтримки цього законопроекту, щоб ми з вами чітко зрозуміли, які норми ще треба там поправити, щоб дати можливість БЕБ, інструменти, вони ж працюють тільки у межах і у спосіб, у них немає іншого інструменту і в податковій навести порядок у цій галузі: на ринку сировини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Це при бажанні він дасть, бо ми його сьогодні не заслуховували можливо, захоче, то дасть. Дякую. Отже, будь ласка, хто хоче з органів відкоментувати ті речі, про які я говорив. БЕБ, будь ласка, податкова, можливо.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Я дам короткий коментар.

Перша позиція. Акцизна галузь для нас пріоритетна, зокрема і ринок тютюну. І це виклик, з яким ми працюємо. В наших аналітичних матеріалах – я так просто, для контексту, – коли ми пояснювали щодо надходжень, момент був в чому, що... Я навіть, якщо не брати 2025 рік, а візьму 2023-й, 2024-й. І в нас в 2023 році надходження 119 мільярдів – виторги по тютюну і тинь – 22-23 відсотки. А в 2024-му надходження впали на мільярд гривень – це при збільшенні акцизу, – а тинь стала 12 відсотків. Тобто і ми теж перераховували, зараз ми поважаємо цю інформацію, і вказані дані, точно визнаємо, що проблема є, і ми знаємо про це. Водночас є і оця історія з показниками, які не співпадають між собою щодо виторгів і щодо тіні. Вони суперечать. По решті ми почули, точно на цьому концентруємось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я що хочу, щоб ви почули? Ви – аналітичний орган, і тут є податкова. Ваше завдання – об'єднати зусилля ваші, бо насправді у вас є певне явище: є знищення відсотка ПДВ. Тобто він, з одного боку, туший показник, а з іншого – дуже простий і такий, наочний. Розумієте? Якщо у вас було майже 6 відсотків навантаження з ПДВ, а стало 4,5, ну, щось мало відбутися, розумієте? І це щось – це ж не припинення виробництва, чи це не якась там зміна споживання, чи щось інше. Це якісь явища, пов'язані саме з ПДВ. Там цих платників, їх менше 10. Ви їх розкладаєте і дивитесь по платникам, де у якого платника відбулося це зниження. І потім розкладаєте вже самого платника по СМКОР, у них всі операції фіксуються по СМКОР, ви бачите абсолютно весь рух всіх товарів де, як, що входить, що виходить, що на залишках і

інвентаризація залишків, це абсолютно нормально. Ми жодного разу жодною нормою не обмежували податкову в перевірках підкацизних товарів виробників, вони можуть це робити чи не щодня. Але відповідь нормальну, економічно обґрунтовану відповідь чому зменшилось податкове навантаження мають дати. І тоді з'ясувати, можливо, там дійсно якісь є процеси такі на підприємстві конкретні, що вони є об'єктивними. Ну все, тоді нехай працюють, нехай нарощують в майбутньому. Але таке катастрофічне падіння навантаження воно свідчить про те, що вони повернулися до схем з ухилення від оподаткування. Значить десь у них є розрив в ланцюгу, десь є підпитка ПДВ схемним, щось там не так. І це аналітика якраз, це аналітика. І у вас всі є для цього інструменти для того аби відповіді дати на ці питання.

Друге питання. Далі пішли. Дивіться, у нас з вами є катастрофічна невідповідність даних ваших і Державної податкової служби щодо аналітичних досліджень. Дивіться, ви десь якимось в різних світах перебуваєте. За інформацією Бюро економічної безпеки в листі від 16.03.2026 року до Бюро економічної безпеки протягом 2023-2025 років надійшло аж 52 аналітичних дослідження з податкової. Разом з цим за інформацією податкової служби (лист від 07.04.2026 року) протягом 2023-2025 років ДПС передали до БЕБ 2103 аналітичні дослідження. У 2023 році – 747, в 2024 році – 713, в 2025 році – 643.

Що відбувається? Можна якось обох спитати? Хто перший?

ЛИСЕЮК С.М. Дозвольте? Доброго дня, Данило Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго.

ЛИСЕЮК С.М. Доброго дня, шановні члени комітету. Лисеюк Сергій – заступник Голови ДПС.

Наші дані відповідають дійсності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЛИСЕЮК С.М. Вони сформовані на основі, статистичні дані сформовані на основі результатів роботи як територіальних наших органів, так і центрального апарату Державної податкової служби.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я це теж розумію, бо я десь в такому ж діапазоні собі уявляю кількість цих досліджень. Бо ну я просто був знайомий з цифрами за попередні періоди тому розумію, що так десь вони повинні бути. Де вони поділися у вас?

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Данило Олександрович, дивіться, тут щоби зрозуміти контекст. У нас перший формат, я вважаю, що з податковою службою достатньо ефективна взаємодія і ми якісно комунікуємо.

А по тому, що ви сказали, зараз от ми піднімаємо відповідь, можливо ця інформація ...*(Не чути)*. Можливо мова йде про кримінальні провадження, які скеровані до суду або за якимись іншими критеріями, зараз ми це піднімаємо і дамо інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я, це ж не про інформацію питання, це про вашу взаємодію. Чому воно принципове? Чому воно принципове? Тому що коли виявляється злочин, ви маєте на це негайно відреагувати, бо інакше його можуть, ну давайте будемо відверті, продати на всіх рівнях. І у вас, і в податковій є достатньо комерційно орієнтовані співробітники, з врахуванням, до речі, і темпів вашої атестації. Тому відпрацювання цих аналітичних матеріалів податковою – це альфа і омега. Тобто тут вони вже встановили цей злочин, якщо б вони його не встановили, вони б вам його не передавали і там фактично склад вже є, вам достатньо просто його оформити відповідним чином, докази зібрати, і все, і передавати до суду. І такого розриву просто навіть теоретично не може бути. Це ваш хліб, це ваше те, що ви, власне, маєте миттєво реагувати. Тут точно у вас є недопрацювання, і точно я вимагаю просто від вас аби ви відпрацьовували кожне до вас звернення. Тому, будь ласка, наведіть тут порядок. Устенко, будь ласка.

УСТЕНКО О.О. Дякую дуже. Я би хотів так знаєте похвалити керівника БЕБ нового і вже не супер нового, але все одно нового, і команду. Дійсно, ми бачимо, по регіонам, що ситуація, яка була раніше вона змінюється. Ми бачимо, що і фабрики дійсно тютюнові, які були незаконні, закриті, є ряд таких успішних кейсів, які ми бачимо, тому тут дійсно, це про позитив і підсвітити більше ваших успішних кейсів, тому що їх дійсно багато і навіть тих, про які часто публічно ви не говорите. Тому дуже дякую.

Що стосується, я би хотів спитати, там є питання ваші, там Ярослав Іванович піднімав питання по безпосередньо вашому бюджету, треба якісь, наскільки я розумію, внутрішні зміни і потрібні речі, які там для того, щоб ви могли розпоряджатися власним бюджетом, да, там, умовно кажучи, на власний розсуд, щоб не було там, що такому працівнику ви маєте заплатити стільки-то, коротше, щоб в рамках свого бюджету ви могли ним розпоряджатися як хочете. Можете більш детально роз'яснити цю проблематику, яка вона є, яка допомога потрібна від народних депутатів України.

Ну, і друге питання. Це питання звичайно по незаконній лікєро-горілчаній промисловості, я там хотів би зацентувати, щоб ви звернули увагу на Полтавську область, тому що в нас там активно йде з Сумської області незаконна горілка, в якій «ліва» акцизна марка, яка розливається, цей спирт розливається в місті Лохвиця, і далі там по вже цих пляшках з «лівими» акцизними марками йде по всій країні. Я дуже би просив звернути на це увагу. Це друге питання. Дякую. Два таких, простих, запитання.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дякую за запитання.

Перше: по бюджету. Так, дійсно, ситуація в чому? Що у нас на сьогоднішній день є мінімум, від якого обраховується заробітна плата. І ми стикнулися з такою ситуацією, що на теперішній день він є 2102 гривень, і нарахування заробітної плати здійснюється саме від нього. А ті працівники, які від нас звільняються, і в тому числі по негативних моментах, вони в результаті отримують компенсацію по 3026. І те, що наша була пропозиція, – це впорядкувати цей формат, щоб ми могли виплачувати гідну зарплату тим, хто безпосередньо працює над детінізацією і дає результат. Додаткові кошти в цій частині нам непотрібні, в

нас є внутрішній ресурс, і ми просто перерозподілимо ці кошти. Замість того, щоб виплачувати по рішеннях судів, будемо виплачувати людям, які працюють над детінізацією.

А стосовно другого питання, ну, я думаю, що більш детально дам відповідь в закритому форматі. Але я розумію, про що мова.

УСТЕНКО О.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, далі пішли. Питання глобальне: що стосується подрібнення. Ми обговорили з вами «Ябло», «Маркетопт», не повертаємося до них. Але, от на що я звертаю вашу увагу і що особисто в мене викликає нерозуміння, ну, я не можу собі пояснити ці речі. Ви навіть, можливо, ображаєтеся на мене, але можете ображатися, можете не ображатися, але я не можу собі пояснити, чому орган не реагує на конкретні звернення мої, комітету звернення? Там і комітету, і мої, що стосується подрібнення.

Дивіться, Фуд-ритейл, крім «Маркетопту», «Міда», не зроблено взагалі нічого, ніяких нема дій.

СТО, лист від 13.01.2026 року. Жодних, жодної взагалі реакції, взагалі нічого нема. Хоча ми навели конкретні факти подрібнення компаній, які є в інтернеті, які здійснюють широко рекламну діяльність, які фактично працюють вчорну, використовуючи подрібнення.

Ринок ікри, лист від 30.01.2026 року. З податкової є якісь реакції, ну ви знаєте, оці реакції з Державної податкової служби, вони ж не проходять. «74 фактичні перевірки щодо 70 суб'єктів господарювання, за результатами перевірки застосовані штрафні санкції» – нас це цікавить. Нас цікавить припинення правопорушення.

Були виявлені конкретні факти здійснення діяльності на десятки мільйонів гривень ФОПами на першій та другій групі, без оформлення фізичних осіб. Факти доведені, факти оголошені, публічно оголошені і направлені вам відповідні документи. Ви не відпрацювали їх, ні один, не інший – ні податкова, ні БЕБ.

Більше того, я десь, да, там по якимось компаніям у вас є інформація, з податкової правда, не з БЕБ, є інформація про те, що проведена робота і роз'яснення, і вони начебто там на щось зголосилися. Але, дивіться, я десь розумію цих підприємців, бо виходить так, що ви їх там вмовили, вони там щось зробили, а потім вони дивляться на конкурентів, а вони так і лишилися. Коли ми звертаємося до вас щодо конкретних суб'єктів, ми ж не щодо цих суб'єктів звертаємося. Ми звертаємося щодо індустрій, які треба відпрацювати, де є «біла» частина, яка хоче працювати вбілу і вимагає від держави, аби ми вивели чорних вбілу. А відпрацювань жодних нема навіть щодо тих конкретних фактів, які ми виявили і довели документально, не говорячи вже про індустрію в цілому.

Ринок одягу та взуття. «Територія мінімальних цін», вже згаданий нами LiOR. Також якісь там були спілкування, щось там було, і начебто вони вирішити виходити з тіні, але в неформальній дискусії вони говорять: так, а що ж ми вийдемо, а всі інші лишаться, ми чим відрізняємося від інших? Розумієте?

Ринок квітів. Взагалі нічого, ми взагалі нічого не отримали. Я хочу, до речі, тут вже підключити митницю. Дивіться, а як так виходить у вас, що тільки 20 відсотків квітів у вас оформлюється легально? Ви не бачите даних... як ця організація називається? TradeMap? Ви не бачите, що, за їх даними, лише обсяг постачань в Україну більше в п'ять разів, ніж те, що у вас оформлюється? Тобто це ж ваші митники їх не помічають, ці квіти. Будь ласка, дайте відповідь.

МАНДЗІЙ О.М. Данило Олександрович, доброго дня. Шановний головуючий, шановні народні депутати, в частині вашого запитання, то в нас зараз спостерігається позитивна динаміка в частині податкового навантаження на імпорт товарів – квітів, які декларуються в товарній групі 06. Зокрема, по всіх фактично таких вантажах зараз нами ініціативно застосовуються неінтрузивні форми митного контролю. І зараз ми бачимо позитивну динаміку по збільшенню податкових, по збільшенню обов'язкових платежів, порядку 6 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нічого не поняв. Що? Ще раз можна повторити? Вибачте.

МАНДЗІЙ О.М. Зараз, на даний час, нами прийнято рішення протокольне про те, що фактично по всіх фактах імпорту рослин, квітів, які декларуються в товарній групі 06, нами застосовуються неінтрузивні форми митного контролю із застосуванням скануючих систем, в частині (*Нерозбірливо*) товару, яка переміщається. І зараз, на даний час, ми бачимо динаміку позитивну, по збільшенню митних платежів порядку 6 відсотків, поданій групі товарів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я до вас, ви, до вас складно ставити питання, бо насправді ви ж місяць на роботі, тому тут щось вас питати нема чого.

Але я просто хочу, щоби ви розуміли, що відпрацювання ринків – це ваша спільна відповідальність з іншими – з БЕБ і з ДПС. І хочу, щоби ви об'єднали зусилля з цими органами, разом об'єднали зусилля, щоб ви не конкурували, не протистояли, а ви об'єднали зусилля і погалузово навели порядок.

Дивіться, в 2023-2024 роках діяв спільний кабінет Державної податкової служби і Митної служби, який на рівні меморандуму, підписаному заступниками обох органів, люди, ваш працівник і працівник податкової сиділи просто в одному кабінеті, маючи доступ до баз. Тобто ви не давали навіть друг другу спільний доступ до баз, там один одному, хоча ви і також його маєте. Але вони просто сиділи в одному кабінеті і обмінювалися, і відпрацьовували конкретні галузі.

Тобто імпорт заходить по квітам і далі, ну це як приклад квіти, це ж не тільки квіти, там одяг, взуття, все, що завгодно, по групах товарів це відбувалося, заходить імпорт і далі відбувається ланцюг постачання

цих товарів. І коли ти бачиш за якою ціною воно заходить, ти бачиш за якою ціною воно далі продається, ти бачиш де обривається ланцюг цей, воно все стає на свої місця. За 2 роки 16 мільярдів гривень було знято фіктивного ПДВ з такого роду операцій. Я, і ми в рішенні комітетському це відобразимо, прошу відновити роботу цього кабінету. Я прошу, щоб, да, і, до речі, БЕБ можна до нього під'єднати також і зробити це взагалі спільною такою штукаю, яка була б ми просто координували ваші дії для того аби досягти результат. Розумієте, коли в старі злочинні часи, там у БЕБ були одні схемки, у ДПС були інші схемки, а у митниці треті схемки, то об'єднувати і ділитися своїми схемками ніхто не хотів. І це була така екзистенційна проблема, а у вас же цього немає, я так розумію. Так, ми говоримо про оновлену митницю, про оновлений БЕБ і напівоновлену податкову.

Тому давайте все ж таки ми об'єднаємо, зробимо цю роботу прозорою, обмін даних зробимо в режимі реального часу між реальними живими людьми, які там без цих всіх листів і всього цього.

Є заперечення з боку якогось органу щодо цього рішення?

МАНДЗІЙ О.М. Якщо ви дозволите я відреагую на ваше зауваження. У частині міжвідомчої і нашої співпраці, значить, за Бюро економічної безпеки нами оновлений меморандум про співпрацю у травні цього року. Загалом 22 травня також нами була проведена робоча зустріч за участю керівництва Бюро економічної безпеки, Держмитслужби та Національного банку, де ми узгодили проведення спільних заходів, пов'язаних теж в частині детінізації економіки, зокрема, те, що стосується виведення валютної виручки за *(Нерозбірливо)* імпортними контрактами.

Також відповідна комунікація і співпраця є з Державною податковою службою. Минулого тижня у нас була робоча група з Лесею Аркадіївною, ми пройшлися по тих питаннях, які нас найбільше турбують. Зокрема, це аномальне збільшення імпорту ферментованої сировини і сировини для виробництва тютюну. Це перше питання, по якому ми з ними хочемо об'єднатися.

Друге питання це знову ж таки посилення і отримання якогось інструментарію по валютному контролю.

Що стосується експорту олійних та зернових культур. Оскільки ми зараз отримуємо багато негативу з боку Нацбанку про те, що митниця, не маючи на це повноваження, але тим не менше не вживає заходів щодо протидії цим компаніям-оболонкам. Тому в цьому напрямку нами робота ведеться фактично на постійній основі і обмін інформацією так само.

У п'ятницю у нас запланована зустріч на рівні СДТО Державної податкової служби та Державної митної служби України для чого, в частині інтегрування наших баз і належного інформаційного режиму теж. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Податкова.

МАРЧУК І.П. Данило Олександрович, два слова буквально ремарку хотів би зробити в цьому контексті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Дивіться, а оці міжвідомчі групи, оці, скажемо так, меморандуми і так далі, це все добре, але чому ми не інтегруємо бази даних, база ДПС і база митної служби, щоб ми прослідковували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор, вони інтегровані. Вони інтегровані, але інтегровані щось не в повному обсязі щось ще. Дивись, розумієш, що одна річ робити, а інша імітувати. Тобто, десь там щось шукають митники, щоби пояснити чому вони все не можуть відкрити, щось вони відкривають частково, щось там таке.

А я говорю про інше, я говорю, а давайте ми, да, там якісь у них є перешкоди, якісь зміни до законодавства треба, потім ці зміни до законодавства треба ще інші зміни до законодавства. Ми ж розуміємо, як чиновник, якщо не хоче чи не зацікавлений, як він це робить.

МАРЧУК І.П. Може заплутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я говорю, давайте зробимо простіше, добре, ви там є якісь перешкоди уявні, не можна давати, чи треба, щоб давати треба зміни в закон вносити чи щось інше, а давайте ми не будемо передавати один одному інформацію, ми просто посадимо людей в одному місці з повними доступами до всіх баз, і ці люди між собою будуть просто по конкретним ланцюгам, просто конкретні ланцюги вони будуть в своїй частині, кожен буде в одній кімнаті розписувати і встановлювати конкретні правопорушення. Тобто це ж те саме, але на результат і воно так працювало, розумієш, воно так працювало у 2023-2024 роках і результат був 16 мільярдів схемного ПДВ вони виявили. Тому я і закликаю до цього. Будь ласка, Лисеюк.

МАРЧУК І.П. Зрозуміло. Дякую.

ЛИСЕЮК С.М. Данило Олександрович, стосовно озвучених вами напрямків роботи. По кожному зверненню організована робота ДПС, здійснено аналіз, збір всієї податкової інформації стосовно учасників ринку і суб'єктів проведено комплаєнс, проведені зустрічі. Але не всі платники податків нас чують, якщо 200 ФОПів почули нас і змінили з спрощеної системи оподаткування на загальну, то є платники податків, які нас не чують. Стосовно них проводяться найжорсткіші наші заходи – це контрольні-перевірочні заходи. Наприклад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я от що хочу, щоб ви почули мене. По кабінету спільному з митницею нема заперечень, я так розумію?

ЛИСЕЮК С.М. Ні, ми з радістю готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А тепер щодо відпрацювання. От дивіться, я вам поясню в чому полягає відпрацювання ваше у регіонах. Це дуже важливо зрозуміти і дуже важливо почути, що мені говорять люди

і з чим я абсолютно повністю погоджуюся. Що роблять ваші люди на місцях? Я ж не говорю про вас. Я розумію, що у вас є система, яка дуже аморфна і складалася ця культура профіскального ухилу десятиріччями, і її не можна змінити за рік. Але якщо її не змінювати, то її не можна взагалі і за 10 років змінити, розумієте.

Так от в чому полягає їх, так звана, робота, вони, коли отримують наказ про відпрацювання чи-то галузі, чи-то якоїсь категорії платників, що вони роблять, вони мають вам дати звіт про відпрацювання, і вони відпрацьовують «білих» платників, розумієте в чому річ. Вони приходять до «білих» платників і надривають марочку акцизного податку на пляшці горілки. Штраф 17 тисяч. До вас іде звіт, от ми виявили правопорушення, а рядом стоїть шахрай «чорний», який торгує «чорною горілкою», вони його просто не бачать. Я навіть не стверджую, що вони там гроші мають з нього там, що вони корупційні ці схеми, хоча це напрошується. Але вони... Це ж складно. Це треба його зловити, це треба встановити, це треба припинити врешті.

Непрості, напевно, люди якісь цим займаються, і вони з ним не зв'язуються, їм легше піти до просто, ну, «білого», щось знайти у «білому» і щось відпрацювати. І вчора мені розказали, я з людьми зустрічався, прекрасну історію. Четверта група єдиного податку, фермери подають декларації. В декларації неправильно вказаний, ну, цифра чи код неправильно вказаний, чи якась цифра в цьому коді неправильно вказана, ну, помилку зробила людина. Ви його знімаєте з четвертої групи, хоча він може подати уточнюючу податкову декларацію і цю помилку прибрати. Ви йому кажете: а ми не приймемо уточнюючу декларацію і не приймаємо її. Відповідно людина, яка має повністю право бути на четвертій групі, і оскаржує. Ви йому відмовляєте – в нього ж є помилка, ну, формально ж помилка є. А те, що він там не подав уточнюючу декларацію, ви ж її не прийняли. Хто там буде розбиратися з цим, у вас же в самому відомстві.

Він іде до суду, суд він виграє, але виграє його він через рік, ну, через рік виграє. І якими очима ця людина буде дивитися на вас, на мене, взагалі на державу на нашу? Що ми робимо? Що ми з вами робимо? А той фахівець, прости господи, який сидить у вас там в цій області, він виконав своє завдання, він зробив податковий контроль, він – красавчик, він виявив порушника і досяг результату.

Ну, так же не можна робити, дивіться, ви маєте зламати цю свідомість, ви маєте зламати ці підходи. Нам не треба такий податковий контроль, де ви берете якусь блоху, ви її вишукуєте. Ви людину, яка має сіяти, збирати врожай, ви його змушуєте ходити по судах. Ну, не можна так, так не можна робити, бо все інше, що ви робите, ви ж цим дискредитуєте. І це пряме відношення має до... пряме відношення має до подрібнення і до ФОПів. Наприклад, Бюро економічної безпеки. От дивіться, хлопці, там ви зайняті, якщо ви мене послухаєте, я вам розповім ситуацію по ювелірії. Ювелірка має дуже таку специфічну структуру ринку, там одна сім'я володіє 50 плюс відсотків ринку взагалі ювелірки в країні, 50 відсотків плюс, а інша – ще відсотків 20, тобто 70 відсотків – це дві сім'ї. Великий, хороший бізнес, розвинутий бізнес, прекрасний, але весь на ФОПах. Всі це знають. З ринком була домовленість, що вони припиняють це, коли ми скасовували їм пробірний збір корупційний, який всі вони платили. Вони всі на це погодилися. Всі розуміють, що треба платити ПДВ, але не платять.

Ви, коли отримуєте від мене лист з конкретними назвами: «Золотий вік», «Укрзолото», «Столична ювелірна фабрика», ви що робите замість того, аби відпрацьовувати цих великих монстрів, в хорошому сенсі слова, ми в прекрасній компанії, з великою кількістю робочих місць, дай їм бог здоров'я, але й податків також. Що ви робите замість цього? Ви йдете в якусь компанію у Вінницькій області і аж на 12 мільйонів гривень їх реалізуєте. Якась... абсолютно не відомо, що це за... що вони там. Я не виключаю, до речі, я передбачаю, що вони також порушують. Але замість того, аби провести роз'яснювальну роботу, нормальну жорстку роз'яснювальну роботу з цим зухвалим надвеликим бізнесом і пояснити їм, що якщо ви будете подрібнюватися на ФОПів, то вас не буде, або платіть податок на загальній системі, або припиняйтеся, ви замість цього йдете десь в якусь область і ставите, це називається у вас «палку» за реалізацію якогось дрібного бізнесу, який обнять і плакати. І цим самим дискредитуєте весь наш рух спрямований на відбілення. Розумієте?

Я трошки тут відійшов від свого як плану, бесіди з вами, але мені здається, що от потрібно розуміти, ну скажімо, які в нас цілі? Потрібно розуміти, які в нас цілі з вами і не вдавати вигляд.

Тепер давайте так, я розумію, що БЕБ також не проти спільного кабінету. Да? І ми це відобразимо в рішенні комітету.

Тепер авто. Розкажіть мені, будь ласка, що у нас з автівками відбувається? І ТСК вже була, і листи були. Любе авто: Grand Car, Boss Auto Ukraine, Marfat Cars, West Auto Hub, Імперія Авто, Intertrade. В мене питання до митниці і до БЕБу, бо тут податкова менше має значення, бо вони всі «чорні», вони всі «чорні», тобто вони величезні компанії, десятки тисяч автівок імпортують, але вони всі «чорні» і ми їх не бачимо, якось так, хоча вони всі в інтернеті, вони всі в рекламі. Будь ласка, Бюро економічної безпеки.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Дякую.

КОВАЛЬЧУК О.В. Даниле Олександровичу, а дозвольте, будь ласка, перед тим, щоби оцей перший блок, ну чи другий блок фіналізувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да! Да Олександр Володимирович, да.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дякую. Вибачте, будь ласка, я підняв руку, просто ви не побачили мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да-да.

КОВАЛЬЧУК О.В. Колеги, Данило Олександрович, ви дуже слушно згадали про фермера, якого ми разом з вами вчора чули, ми зустрічались вчора з аграріями з різних куточків України. І мені довелося прямо взяти мікрофон, колеги, і сказати в один момент, що тут перед вами не сидить Державна податкова служба, бо найбільше нарікань було на податкову, на морально-етичні якості людей, які сьогодні там працюють.

Я нагадаю просто аграріям, що ми тут з Данилом Олександровичем більше як законодавці, а не вихователі ДПС. При тому я хочу наголосити, що проблем почули вкрай багато, при чому за останні місяці буквально таке відношення чомусь почалося до бізнесу. Це чисельні перевірки, це намагання знайти аби що-небудь, щоб чи переконати з четвертої групи перейти на загальну, чи просто більше заплатити, чи, можливо, якусь неправомірну вимогу. Не знаю, тут я не правоохоронний орган, не можу давати оцінки. Але такої кількості нарікань в минулому році ми не чули. І це реальні люди, реальні підприємці, бізнесмени, аграрії наші, які просто так ці питання не піднімали в минулому році, тобто наболіло.

Що ми вирішили? Ми відтворимо нашу робочу групу – Данило Олександрович, я буду вас просити її створити, – де ми просто будемо збирати таку інформацію. А спілкуємось ми з, як мінімум, п'ятьма асоціаціями, а це більше 2 тисяч, підкреслюю, 2 тисяч юридичних осіб по території всієї України. У них є свої аналітичні центри, вони будуть збирати, скажімо так, скарги по конкретних районах, областях. І ми будемо про це говорити вам додатково, щоб ви просто звертали увагу.

Ми розуміємо, що потрібно виконувати план, робити бюджет, але не можна це робити за рахунок пресингу, який останнім часом, очевидно, з'явився. Це перше.

Друге. Данило Олександрович, я все ж таки хотів би, щоб ми з вами почули позицію присутніх всіх тут органів по законопроекті 14245, ще раз, наступного тижня він стоїть в порядку денному. Якщо Бюро економічної безпеки, Державна митна служба і податкова служба, яка, до речі, приймала участь, всі приймали активну участь в написанні цього законопроекту, вважають, що ці норми, які там зазначені, наведуть, допоможуть, дадуть інструменти навести порядок з часом, за рік або два, на ринку сировини, на ринку тютюну, ну, тоді давайте нехай всі вони висловлять свою публічну позицію, щоб народні депутати також розуміли, що цей законопроект опрацьований даними органами і є підтримка, є пряма необхідність. Умовно, всі вони говорять: народні депутати, звертаємось до вас, прийміть норми цього законопроекту, це допоможе нам у боротьбі з нелегальною сировиною, менше буде нелегальних цигарок.

Я дуже просив би, Данило Олександрович, якщо готові зараз висловитись по цьому законопроекті, по його підтримці, нехай висловляться, якщо ні, треба якийсь час, будь ласка. Ми будемо, сподіваюся, його голосувати вівторок-середа наступного тижня, сьогодні тільки середа, є час перечитати текст законопроекту, були робочі групи, всі мають свої позиції, щоб не мовчали в стороні і чекали, поки депутати або приймуть, або не приймуть, а висловили свою позицію. Бо я пояснював, у чому там проблема ось така з позицією інших галузей або іншої галузі «Великої четвірки» або просто Четвірки, будемо називати. І тут нам потрібна підтримка ваша, колеги, нам вона потрібна, тому що вона потрібна в кінці вам і наповненню бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Марчук.

МАРЧУК І.П. Дивіться, Данило Олександрович, з цією проблемою, про яку ви сказали, що там надірвати марку, ще створити (*Не чути*), це ж на рівні відомчих рішень всі ці проблеми можна, звісно, при бажанні впорядкувати. Яким чином? Там у переважній більшості випадків є декілька співробітників, які рахуються найбільш агресивними, їх запускають відпрацьовувати дійсно «білий» бізнес. Вони це роблять, далі «білий» бізнес доводить у судах свою невинуватість, але з них як з гуся вода.

Я вам хочу розказати, що я у своїй додепутатській діяльності, до речі, з митною службою, можу навіть досвідом поділитися, де за два такі кейси ми домоглися, що митна служба звільнила цього деятеля по профнепригодності. Тому, якщо ми ще додаємо якусь персональну відповідальність, ми цю хворобу вилікуємо. Якщо не додамо і не будемо мати реальний важіль впливу на профнепригодні рішення, ми цю проблему просто з вами жодним чином не вирішимо. Це перше.

І другий момент, ще надважливий. Ці перевірки, які влаштовуються, дивіться, і якісь проблеми, пов'язані з ними. От ми в нашому секторі Мінекономіки ми ж там маємо програму «Пульс», ми хочемо її вдосконалювати. Я дуже сподіваюся, що найближчим часом все ж таки на Кабміні проголосується наша міжвідомча робоча група, яка буде стосуватися проблематики виключно мікро- і малого бізнесу. Тому через «Пульс», через нашу робочу групу ми теж зможемо частково вирішувати ці проблеми. Тому буду дуже вдячний, якщо там і ви теж підключитеся, і колеги з вашого комітету теж будуть нам надавати інформацію, щоб ми в такій міжвідомчій співпраці змогли ці проблеми вирішувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую дуже. Все ж таки хочу повернутися до питання автівок, що там. Бюро економічної безпеки, давайте почнемо, а потім інші.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Два слова ще скажу про попередні питання, які ви задали. Важливий момент ще про ряд кримінальних проваджень щодо ряду об'єктів, там вже сьогодні є результат, для розуміння. Ми даємо інформацію тільки тоді, коли проведений весь комплекс слідчих (розшукових) заходів, здобуті докази і є конкретний результат, яким ми його комунікуємо. Те, що є в процесі, там де здійснюються досудові розслідування, відповідно ми про це, звичайно, публічно не говоримо. Тому що це суттєво зашкодить досягненню кінцевої мети і притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Щодо ювелірки. Ми цим питанням почали займатися раніше. Була проведена відповідна зустріч за участю керівника ДПС, за участю представників Національного банку, там де якраз комплексно було проговорено всі питання і в тому числі, зокрема, щодо оброблення. І у нас є багато розслідувань, частина з

них вже відома, частина ще невідома. Але в цій частині, в цій галузі, ми активно рухаємося. І я переконаний, що коли про це можна буде публічно сказати, ми проінформуємо про результати.

А тепер про автомобілі. В цьому напрямку ми рухаємося не лише в контексті виконання нашої правоохоронної функції. Ми рухаємося в контексті аналітичної функції і економічної, тобто нами опрацьовані спільно з партнерами пропозиції як це на нормативному рішенні усунути проблематику, в тому числі без прийняття змін до закону, а лише на рівні постанов Кабміну, ось. Тобто це для нас як би є важлива галузь і вона пріоритетна, тобто є досудові розслідування, є конкретні пропозиції, які зараз відпрацьовуються в ДПС. І ми впевнені, що відповідні рішення будуть прийняті і ця проблема буде усунена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, митниця. Чи податкова? Податкова? Хто? Митниця?

МАНДЗІЙ О.М. Дякую, Данило Олександрович, за можливість прокоментувати. Ну, в нас з предметом розгляду численних засідань тимчасової слідчої комісії було настільки зниження, розмивання податкової бази уже під час реалізації на митній території України як зловживання під час використання преференційного режиму. І наводилася тоді статистика, що за результатами перевірки 80 відсотків фактично сертифікатів про походження свідчить про те, що вони містять ознаки підробки, в 60 випадках підтверджувалося преференційне походження і в 10 випадках підтверджувалося про те, що онлайн-сертифікати видавалися митними адміністраціями іноземних країн. Водночас не було достатньо підстав свідчити про те, що ці товари, які імпортувалися, мали преференційне походження.

З метою усунення можливих зловживань, з метою забезпечення повноти справляння митних платежів за ініціативою Державної митної служби України листом від 29.05.2026 року фактично запроваджено механізм повного зупинення застосування преференційної сплати мита, акцизу, вірніше, під час імпорту транспортних засобів, бувших у вжитку, які класифіковані в товарній групі 87. Тому зараз механізм такий, що лише після підтвердження, верифікації тих сертифікатів з митними адміністраціями країн експорту митниця буде повертати надмірно сплачені митні платежі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, податкова.

ЛИСЕЮК С.М. Дякую, Данило Олександрович. З чого почати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це точно.

ЛИСЕЮК С.М. Так, багато звучало. Я руку постійно піднімав. Ну, дякую за надане слово.

Що стосується дроблення у сфері окремих галузей, які ми отримали за вашим зверненням. Ще раз повторююсь, їм надана належна увага, наші територіальні органи здійснювали відпрацювання. Частина суб'єктів нас почула здійснила перехід на загальну систему, частина не почула. Ті результати перевірок, які ми проводимо по них, якщо взяти, наприклад, СТО, про яке сьогодні згадувалось, лише по чотирьох чи п'яти суб'єктах більше 20 мільйонів нарахувань. Це результати проведеної контрольно-перевірочної роботи стосовно них.

Якщо взяти інші галузі – ікра, одяг, – результати перевірок фактичних вони не є такими значними, якщо порівняти буквально з ринком побутової техніки. Тільки в даному випадку на них не поширюються вимоги 265 Закону в частині ведення обліку товарних запасів. Єдині порушення, які ми можемо виявити, якщо вони діють в межах ліміту, здійснюють діяльність, яка визначена у КВЕДі, не заборонено перебування на спрощеній системі оподаткування, це лише не проведення розрахункових операцій, в тому числі контрольних, які ми проводимо і використання неоформленої найманої праці.

В даному випадку ми виявляємо такі порушення і направляємо для відповідного реагування до органів Держпраці. В минулому році більше 7 тисяч випадків таких встановлено і передано.

Що стосується зауважень, які зазначив народний депутат Ковальчук. Ми на постійній основі проводимо зустрічі з галузями і з асоціаціями насправді таких питань ніколи не виникало. Наші працівники спонукають певного суб'єкта переходу від четвертої групи с/г на загальну систему, тобто взагалі неможливо порівняти економічний ефект для держави. Там дійсно є проблеми, про які ми постійно говоримо, над якими ми працюємо в тому числі на засіданні підкомітету і робочих групах. Ми готові з нашої сторони, якщо вчора якийсь суб'єкт зазначив, я готовий взяти дані, відпрацювати персонально кейс цей чи дійсно такі є.

Що стосується перевірок, де наші виходять і до «білого» бізнесу. Ми вже не перший рік використовуємо ризик-орієнтований підхід і в тому числі, який ми ще посилили починаючи з липня минулого року...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ні не так, не так. У вас є галузі, де ви ризик-орієнтований підхід не використовуєте, це підакцизний товар, роздріб. Ви від паркану та до обіду йдете. А паркан у вас починається в «білому» бізнесі, там, де реальні магазини, які ви знаєте, які просто скласти акти, просто донарахувати. От ви ними і займаєтеся. А щодо сільського господарства, це перевірки цих складів палива чи міські збереження палива, да, це теж підакцизна група і теж ми вам дали таке повноваження, але не для того, аби ви замість того, аби переслідувати злочинців, займалися «білими». І ці питання, вони до вас... вони є очевидними, розумієте. Бо насправді є речі, які... До нас люди звертаються, до нас люди звертаються: а скажіть, будь ласка, навіщо ви вимагаєте... тобто навіщо ви вимагаєте документи за 7 років, я розумію, да, була пандемія, ми зупиняли перевірки і переносили ці строки, там є певні об'єктивні обставини, чому 7 років. А чому ви їх щомісяця витребуєте? Ви спочатку... Нам дадуть конкретні ці факти, ми їх зберемо, ми з вами зберемося. От Ковальчук був, і ми зробимо цю групу. Є конкретні живі люди, у яких ви вимагаєте ці документи щомісяця, тобто не щомісяця, а кілька разів одні і ті самі. А якщо вони щось не дають, це підстава для позапланової перевірки. Це не ви робите, почувте мене, це роблять ваші люди в регіонах. Але

якщо ви не будете їм давати за це по руках, лягає це все на вас і на мене, до речі, лягає. Розумієте? Ми ж таких завдань не ставили їм, а вони це роблять. І я вважаю, що ми маємо припинити такі практики. Я вважаю, що ми маємо оцю правозастосовну практику перенаправити в інший бік, і нехай вони затребовують документи, питань немає. Але нехай вони їх вивчають, нехай вони з ними працюють. А ця «притча во язицех» з пайовиками з податком на землю чи МПЗ. Ви, я розумію, стан реєстрів, я розумію, я розумію плутанину, я розумію, що там все недосконало.

Але є аграрії, у яких є паї в оренді, пайовики отримують від вас повідомлення, вони це збирають, ці повідомлення, там, не знаю, 200 чоловік, тисяча людей, скільки там. Вони приходять до податкової, ви звіряєтесь, все це робите, з'ясовуєте, де неправильні відомості в реєстрах, там коригуєте все це, вони платять гроші, які вони мають заплатити, все, всі довольні, всі сміються, всі розходяться.

Але ви ж те ж саме робите наступного року, ви цю саму справу робите наступного року. Чтобы, что?

Оця людина, яка минулого разу, коли це вони звірялися, не внесла це все в реєстр, не внесла у відомості всі ці, ну вона має бути звільнена? Мають всі податківці в країні узнати, що так не можна робити? Що не треба ще раз збирати всі ці документи, всіх цих пайовиків, від них збирати там, не знаю, якісь на представництва, йти, ну я маю на увазі повноваження підтверджувати, йти в податкову, знову це все робити. Ну що ж ми робимо, ну? Ну це питання, яке вирішується просто, легко, без ніяких реформ, без ніяких змін до законодавства, декількома звільненнями, показовими звільненнями, щоб люди розуміли, що так більше не можна. Ну, от Ковальчук свідок, ну мені, я червонів, мені не було що їм відповісти.

КОВАЛЬЧУК О.В. Да, і згадайте, Данило Олександрович, історію про 300 конвертів, які відправили помилково, ніби помилково. Кожен конверт скільки сьогодні коштує? Ну наказним листом? 50 гривень. У одного суб'єкта, його орендодавці повідомили, і вони зробили «разбор полетов», вже вкотре, я маю на увазі не перший рік, знову отримали повідомлення. 300 наказних конвертів, по 50 гривень кожен, які типу помилково, – я не знаю для чого це робить податкова, для мене це загадка, – відправили ще раз.

А потім ці прийшли писати назад повідомлення про те, що зроблена помилка. Ні, ви напишіть, ми і так в системі все бачимо. А для чого ви це робите? Ну, от ми чуємо вчора, встає жива людина, яка говорить: от у мене бухгалтерія займається, люди займаються, податкова відправляє, Укрпошта ввозить ці листи. 300 штук у одного суб'єкта. Ну, за це не те, що треба звільнити того, хто це робить, а його керівника треба теж звільнити, по великому рахунку, в тому регіоні. Ми до всього цього повернемося, про чути – це так дичь, ну, от реально. А в межах країни, якщо помножити на 20 з лишнім областей по 300, я не знаю, які це навіть гроші на оплату поштових послуг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому ти думаєш, що це тільки один в області? Це масове явище, це ж не тільки вчора нам таке розповіли.

Дивіться, якість сервісу, якість сервісу має бути. Розумієте? І ви маєте зрозуміти, що працюєте для людей. І, да, дійсно, треба жорстко, і я перший вас захищаю тоді, коли треба з шахраями вести себе жорстко. Ви бачите, яким чином я це роблю, і я не зупинюся, і у владі, і у так званому бізнесі. Бо я не вважаю бізнесом тих, хто будує його на ухиленні від оподаткування. Так от, так треба робити, да, жорстко, але не чіпати нормальних, реальних людей, яким працювати треба, а не з вами стосунки з'ясовувати. Ось в цьому проблема, розумієте?

Тому я прошу вас, дуже прошу вас зважити на ці моменти. Ми вам передамо ті матеріали, які є в комітеті. Але вони не поодинокі, тобто це не про якісь там конкретні рішення. Це про те, що їх треба систематизувати, зробити відповідні висновки з них і вжити відповідні заходи, аби відкоригувати по всій системі цю роботу, і відповідним чином звільнити тих, хто допускає такі помилки.

ЛИСЕЮК С.М. Дозвольте прокоментую, Данило Олександрович. Насправді це питання не нове для нас, і ми над працюємо, безпосередньо я вже більше року. Ми стикнулись з тією проблемою, що, дійсно, повинні щорічно проводити звірки по тому... з підстав того, що люди не виявляють бажання або органи місцевого самоврядування не вносять відомості в реєстр. Інформацію не актуалізують і не оцифровують. Але насправді ми знайшли рішення, яким чином обійти цю вимогу Мін'юсту. На завершальній стадії знаходиться наше технічне рішення, яке дозволить нам враховувати звірки попередніх років і уникати можливості, ну, задублювання нарахувань по землі, по нерухомості і по МПЗ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже маю надію на це. Отже, у мене є, вже будемо завершувати, питання яке притому, що погано у нас все, чи майже все, але тут найгірше. Дивіться, в країні працює великий системний бізнес. Він базується там в Одеському регіоні, в Одеській митниці легендарній, але не тільки там. Це бізнес глибоко інкорпорований в державну структуру, в державний апарат. Він не відбувається сам по собі. Це так звані, карго компанії. Знову ж таки, цей бізнес відкритий. Ви можете зайти зараз в інтернет, загууглити і скористатися послугами перевізників, які вам за помірні гроші без сплати податків за кеш привезуть чи літаком, чи морем, чи транспортом автомобільним все, що ви захочете. Все, що ви захочете. Цей бізнес проходить, як діти в школу, через митницю. Його не помічає митниця. Його не помічає Бюро економічної безпеки попри мої звернення щодо цього, бо я відправив звернення. Коли я відправив звернення до них? В січні місяці цього року. Це канал, яким користуються всі ті подрібнювачі, яких ми з вами бачимо на всіх ринках це і «Сьомий кілометр» це і київські ринки: це і «Столичка», це і «Володимирський» ринок, це і «Волинська». Тобто це всі. Вони користуються цими карго компаніями. Більше того карго компанії є джерелом для схемного ПДВ, бо вони ж везуть за кеш, а те, що вони сплачують на митниці, якщо схема передбачає сплату, вони потім вкидають у ринок схемним ПДВ.

Проблема не в тому, що це явище існує. Проблема в тому, що воно існує відкрито, всі його бачать. Розумієте. Бо масштаб такий, катастрофічний масштаб. І ми звернулися, до всіх звернулися присутніх і ви всі зробили з цього приводу нічого. Нічого. Ті відписки, які ми отримали це знаєте, як ну «обнять і плакать». Нічого не зробили. А я не звик отримувати відмову.

Тому дивіться, я не хочу зараз навіть розглядати це питання, я не хочу вас ганьби з вашими поясненнями, яких у вас немає. Я прошу ми з вами зустрінемося через місяць, я вимагаю, щоб відповіді на ці питання були як і до речі на інші питання, які ми проговорили з вами і відобразимо в рішенні комітету.

На що я ще хотів звернути увагу вашу. Дивіться, ми маємо з вами систему... Разом ви маєте, в трьох, системно відпрацьовувати галузі, поділивши їх на тих, хто має, хто платить більше ніж середнє і тих, хто платить менше ніж середнє. Ті, хто платить більше ніж середнє по галузі податкове навантаження при відсутності якихось ознак злочинів, які можуть там в інших кримінальних справах, там щось свідчить, що він там має ще більше платити, да. Я вважаю, що чіпати їх не потрібно. Відпрацьовувати треба тих, хто платить менше, ніж середнє навантаження по галузі. Це стосується податку на прибуток, це стосується ПДВ і це стосується середніх зарплат. Менше ніж середня зарплата по галузі і по регіону, там ще є похибка на регіон.

Ми маємо з вами проаналізувати ланцюг придбання сировини та реалізації продукції, визначити причини низької податкової ефективності з ПДВ, проаналізувати середні заробітні плати, мати технологічні карти, технологічні карти мати по всіх ключових галузях. Тобто ви маєте як аналітики розуміти, як працює бізнес, для себе розуміти, щоб вас не обманювали і щоб ви не задавали такі питання, які нам вчора також озвучували: а звідки ви берете газ чи звідки ви берете енергію? Ви її не можете так виробляти, бо у вас немає договорів на постачання цієї енергії. Він каже: я купив в Німеччині обладнання, яке його виробляє з трухи, з різних таких матеріалів, і у мене звідти. Вони кажуть: ні, це неможливо. Тобто там, не знаю, якийсь хлопець на свій хлопський розум вважає, що це неможливо, а по документах воно все є, розумієте. І ми з вами виглядаємо не зовсім адекватними чи зовсім неадекватними. Але не тільки це, тобто це одна сторона.

А інша сторона, коли ми з вами не розуміємо, де здійснюється ухилення, бо ми не розуміємо особливості технологічних процесів в тій чи іншій галузі. Маємо мати технологічні карти і з урахуванням їх маємо аналізувати це все. Маємо розуміти залишки, маємо робити інвентаризації під час фактичних перевірок, під час планових перевірок, маємо відпрацьовувати РРО. Дивіться, мені особисто коштувало років 10 життя ця реформа фіскалізації. Потім, в 24-му році, врешті запрацювала система СОД РРО – система, яка аналізує, як кожен апарат в країні працює. Система, яка дозволяє вам не ходити на фактичні перевірки, знову ж таки від паркану і до обіду, а реагувати на аномалії. Десь з'явився апарат і почав багато бити відповідних операцій, десь, навпаки, припинив бити операції, десь два апарати на одній адресі, чому? Ви маєте аналізувати, і я закликаю аналізувати аномалії і реагувати виключно на аномалії. Це стосується Бюро економічної безпеки і стосується, безперечно, податкової.

КРІ. По кожній галузі мають бути встановлені КРІ для працівників податкової і відповідно БЕБ. Вони мають бути взаємопов'язані один з одним. Ми маємо розуміти, скільки ми хочемо, які ми хочемо досягти зміни в показниках оподаткування кожної галузі. Планово, місяць до місяця, рік до року, вони мають підвищуватися, витісняючи тінь, працюючи з тими, хто гірші, ніж середнє по галузі.

Я коротко дуже вам, знаєте, загальними мазками описав наші вам рекомендації. Але я б дуже вам рекомендував до них дослухатися. І вони будуть в рішенні комітету.

Вибачте, не дав слово одразу після звіту БЕБ Василю Чижмарю. Це, мені здається, громадська рада, да, мене попереджала? Просили дати вам слово. Будь ласка.

ЧИЖМАРЬ В.Ю. Дякую, Данило Олександрович. Дякую всім народним депутатам, працівникам Бюро економічної безпеки. І в мене з точки зору роботи і діяльності Бюро економічної безпеки є саме внутрішнє питання по роботі. Воно стосується саме організації діяльності дисциплінарної комісії.

Наскільки мені відомо, в межах роботи в дисциплінарній комісії матеріали, які передаються на дисциплінарну комісію, вони є неналежним чином оформлені, що в свою чергу може спричинити неповне відображення тих чи інших відомостей або фактів подій, які розслідуються стосовно того чи іншого працівника Бюро. Також у межах цих дисциплінарних проваджень бували випадки, коли деякі матеріали вже появлялися на комісії саме після процесу голосування стосовно наявності чи відсутності... відповідного працівника.

Це питання ставилося уже перед керівництвом Бюро економічної безпеки, про що нас було повідомлено, що наразі триває процес юстування відповідного проекту Положення про управління внутрішнього контролю та дисциплінарну комісію. Але з того часу вже досить багато часу пройшло і наразі немає ні відповідей з цього приводу, також немає жодної іншої реакції, яка б могла пояснити, чому відбувається саме так. Адже наскільки мені відомо, новий директор колись був працівником Національного антикорупційного бюро, де ці системи були налагоджені і відповідно була і прозора процедура, і матеріали передавалися підшиті, пронумеровані, що унеможливило будь-яку маніпуляцію в межах всього процесу.

Тому питання до БЕБ, на який стадії зараз знаходиться юстування цього Положення по УВК і які подальші будуть прийняті кроки? Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Я дам відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, розкажіть, дайте відповідь.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Так, дійсно, коли тільки комісія запрацювала, *(Не чути)* можливо, я знаю там за цей єдиний факт, який був стосовно матеріалів. Ця історія виправлена, порядок заюстований і зовсім вже тепер воно в робочому порядку, якби, працює. І тепер у нас є ряд службових розслідувань, по яким матеріали ідуть на дисциплінарну комісію. Тобто оце операційний процес, який вирішено на сьогоднішній день.

ЧИЖМАРЬ В.Ю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Зрозуміло.

Отже, ми з вами провели прекрасні три години разом. Я хочу, щоб вони були для вас незабутніми, тому що вони насправді пройшли в дуже лайт-варіанті. Хочу, щоб ви усвідомили і зрозуміли, що в нас нема якихось політичних цілей по відношенню до жодного з присутніх органів. І в цьому комітеті, переважна більшість цього комітету, якщо не весь комітет повністю, голосували за реформу БЕБ і реформу митниці. Тому ми особисто зацікавлені в тому, щоб їх реформи відбулися. Але ми точно не будемо вдавати, що вони відбуваються, якщо вони не відбуваються насправді. Бо реальність вона наздоганяє достатньо швидко. Такої опції у вас і у нас немає. Тому хочете ви цього чи ви не хочете цього, але ми будемо змушені змусити вас працювати і давати конкретні результати, за які нам всім буде несоромно, і ми зможемо потім колись внукам, якщо доживемо, розповідати, що це ж я ж зробив цей прекрасний БЕБ, який подолав тінь.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Данило Олександрович, у мене ще одне коротке питання.

Галина Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давай.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Дякую.

Ми сьогодні проговорили багато галузей, але зовсім мало зачепили питання грального бізнесу. Я розумію, що зараз там відбулася передача повноважень і все інше. Не знаю, чи це до конкретного когось з органів, можливо до податкової, чи ви можете зорієнтувати, який зараз стан із запуском Державного онлайн-моніторингу або якісь апдейти, що взагалі відбувається в цій сфері, бо там аналогічно, поки є в багатьох сферах, яке ви сьогодні зокрема зазначали зловживання і недоплата величезних розмірів податків, то зорієнтуйте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую за питання, Галина Іванівна.

Дивіться, ми не піднімали це питання, бо нема тут тих діячів, які зможуть відповісти на це питання. Державна система онлайн-моніторингу системно блокується Федоровим та його прекрасною командою, золотою, цифрових гуру з 22-го року. І саме тому ми не можемо досі забезпечити належний податковий контроль у середині азартної гри. Чи ставити ці питання Державній податковій службі? Вона робить все, що може робити. Але вони не бачать, вони програють суди, тому що не можуть довести об'єкт оподаткування, не маючи цієї системи онлайн-моніторингу. БЕБ тут нема також що ставити, які питання, бо насправді питання лежать в площині PlayCity і всіх цих борнякових. Тому врешті і не піднімали його.

Те, що стосується і зараз відбувається з гральним ринком, ми тримаємо це під контролем, ми маємо вичистити орган управління від тих, хто призвів до такої ситуації, перезапустити, провести, я наполягаю на цьому, провести відкритий конкурс і взяти нормальних людей, порядних людей з залученням... які з залученням Бюро економічної безпеки, а, можливо, навіть і Національного антикорупційного бюро зможуть вичистити весь цей бруд корупційний, який там розплодила прекрасна команда. От така ситуація.

Дякую. Всім присутнім дякую. Рішення комітету якомога швидше... Я прошу секретаріат якомога швидше підготувати це рішення, щоб ми не зволікали. Затвердимо, вам надішлемо і десь в липні місяці цю вправу повторимо. Вже я маю надію, з результатами якимись. Все. Всіх обіймаю.